

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

LÊ HÀ THẮNG

**TIẾP NHẬN, XỬ LÝ TIN BÁO TỔ GIÁC TỘI PHẠM
TỪ THỰC TIỄN CÔNG AN THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

Chuyên ngành: Luật hình sự và tố tụng hình sự

Mã số : 60.38.01.04

LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: GS. TS. NGUYỄN NGỌC ANH

HÀ NỘI, 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi; các số liệu, tư liệu được sử dụng trong Luận văn là trung thực, có xuất xứ rõ ràng; những phát hiện đưa ra trong Luận văn là kết quả nghiên cứu của chính tác giả Luận văn.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

LÊ HÀ THẮNG

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
CHƯƠNG 1: NHẬN THỨC CHUNG VỀ HOẠT ĐỘNG TIẾP NHẬN, XỬ LÝ TIN BÁO, TỔ GIÁC VỀ TỘI PHẠM CỦA CƠ QUAN CÔNG AN	7
1.1. Khái niệm, đặc điểm, phân loại và ý nghĩa của tin báo, tổ giác về tội phạm	7
1.2. Nhận thức về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác về tội phạm của lực lượng Công an	17
1.3. Mối quan hệ phối hợp trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác về tội phạm	30
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG TIẾP NHẬN, XỬ LÝ TIN BÁO, TỔ GIÁC VỀ TỘI PHẠM CỦA CÔNG AN THÀNH PHỐ HÀ NỘI..	35
2.1. Những vấn đề có liên quan đến công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội	35
2.2. Tổ chức lực lượng và kết quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội	38
2.3. Nhận xét, đánh giá.....	53
CHƯƠNG 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG TIẾP NHẬN, XỬ LÝ TIN BÁO, TỔ GIÁC TỘI PHẠM CỦA CÔNG AN THÀNH PHỐ HÀ NỘI	60
3.1. Dự báo các yếu tố tác động đến hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác tội phạm của Công an thành phố Hà Nội	60
3.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội	64
KẾT LUẬN	76
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	78

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong những năm qua, tình hình thế giới và khu vực tiếp tục diễn biến phức tạp, khó lường đã ảnh hưởng không nhỏ tới tình hình an ninh, trật tự của nước ta. Bên cạnh những lợi thế về địa lý, văn hóa, kinh tế, chính trị, Thủ đô Hà Nội cũng là địa bàn trọng điểm mà các thế lực thù địch, phản động tập trung chống phá; tình hình tôn giáo diễn biến phức tạp. Tốc độ đô thị hóa nhanh đã tiềm ẩn những yếu tố phức tạp về tranh chấp đất đai và vấn đề ô nhiễm môi trường; tình hình vi phạm, tội phạm có chiều hướng gia tăng với nhiều phương thức, thủ đoạn mới, ngày càng tinh vi, nguy hiểm hơn. Thủ đô Hà Nội với địa bàn rộng, dân số đông, số lượng án hình sự phải giải quyết tăng từng năm, tính chất vụ án ngày càng phức tạp, tình hình trên đã tác động đến công tác bảo đảm an ninh, trật tự xã hội ở Thủ đô.

Một trong những yếu tố góp phần bảo đảm cho công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm của lực lượng Công an thành phố Hà Nội đạt được hiệu quả là phải làm tốt công tác phát động toàn dân, cơ quan, tổ chức, cá nhân cung cấp thông tin, tố giác tội phạm, song song với việc nâng cao chất lượng công tác tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Đây là bước mở đầu của hoạt động phòng ngừa, ngăn chặn, điều tra và xử lý tội phạm. Nếu hoạt động này không được thực hiện tốt thì có thể làm mất đi những thông tin, chứng cứ và có thể dẫn đến các hoạt động tiếp theo sẽ gặp nhiều khó khăn, thậm chí là bế tắc.

Xác định được tầm quan trọng của công tác tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, lực lượng Công an thành phố Hà Nội đã thực hiện khá tốt công tác này để góp phần đạt được kết quả tốt trong hoạt động đấu tranh phòng, chống tội phạm. Tuy nhiên, hiện nay công tác này vẫn còn một số thiếu sót, bất cập, vẫn còn tình trạng bỏ lọt thông tin về tội phạm. Mặt khác, không ít người dân cũng chưa thực sự quan tâm, đề cao trách nhiệm của mình đối với việc cung

cấp thông tin, tố giác tội phạm. Một bộ phận cán bộ Công an chưa coi trọng công tác tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác tội phạm của người dân. Cơ cấu tổ chức, quy trình tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm còn rườm rà, thiếu đồng bộ, thống nhất và chưa hiệu quả, cơ sở vật chất chưa được trang bị đầy đủ, quan hệ phối hợp với các lực lượng khác đôi khi chưa được thống nhất.

Về cơ sở pháp lý, tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm mới chỉ được quy định chung tại Chương VIII của Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 và Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC ngày 02/8/2013 hướng dẫn thi hành quy định của Bộ luật tố tụng hình sự về tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố; do đó, còn nhiều nội dung chưa được quy định nên vận dụng rất khó khăn. Nhìn nhận từ phương diện lý luận cho thấy, cho đến nay vấn đề lý luận về tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm chưa được nghiên cứu một cách cơ bản, toàn diện.

Vì vậy, việc chọn nghiên cứu đề tài: **“Tiếp nhận, xử lý tin báo tố giác tội phạm từ thực tiễn Công an thành phố Hà Nội”** là vấn đề mới, có tính thời sự và thực sự cấp thiết trên cả phương diện lý luận và thực tiễn.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

Vấn đề tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm cho đến nay đã có một số công trình nghiên cứu; trong đó có thể kể đến các công trình sau:

- *“Tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm - thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả của Công an các quận, huyện, thành phố Hà Nội”* (2003), luận văn thạc sĩ của tác giả Nguyễn Duy Ngọc, Học viện Cảnh sát nhân dân mới chỉ nghiên cứu hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm ở địa bàn quận, huyện nên chưa có cái nhìn tổng quát trên toàn địa bàn thủ đô Hà Nội.

- *“Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm theo chức năng, thẩm quyền của Bộ đội Biên phòng các tỉnh biên giới phía bắc”* (2003), luận văn thạc sĩ của tác giả Trương Vũ Bình, Học viện Cảnh sát Nhân dân đã tập trung đi sâu vào việc đưa ra các giải pháp để nâng cao hoạt

động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm tại các tỉnh biên giới dưới góc độ từ lực lượng Bộ đội Biên phòng.

- *“Tổ chức tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm có yếu tố nước ngoài của lực lượng Cảnh sát Nhân dân Công an tỉnh Quảng Ninh”* (2005), luận văn thạc sĩ của tác giả Nguyễn Ngọc Thế, Học viện Cảnh sát Nhân dân mới chỉ dừng lại ở việc nghiên cứu các tin báo, tố giác tội phạm có yếu tố nước ngoài trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.

- *“Nâng cao hiệu quả công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm ma túy của lực lượng công an cơ sở trên địa bàn tỉnh Lai Châu”* (2011), luận văn thạc sĩ của tác giả Hoàng Cương Quyết, Học viện Cảnh sát nhân dân đã khái quát và cụ thể hóa một số các nội dung có liên quan đến hoạt động tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm theo chức năng của lực lượng Công an cơ sở.

- *“Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tổ chức tiếp nhận, xử lý tố giác và tin báo về tội phạm của cơ quan cảnh sát điều tra công an tỉnh Hải Dương”* (2011), Luận văn thạc sĩ của tác giả Hoàng Kim Thái, Học viện Cảnh sát nhân dân đi sâu khảo sát thực trạng và cơ chế giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm đối với Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Hải Dương.

Bên cạnh đó còn có một số đề tài khác và các bài viết về tin báo, tố giác tội phạm đăng trên các tạp chí chuyên ngành như Tạp chí Kiểm sát, Tạp chí Công an nhân dân ...

Với các nội dung đó, các công trình nghiên cứu trong thời gian qua đã xây dựng hệ thống lý luận về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và gắn kết những vấn đề về lý luận đối với một địa bàn thực tế, cơ quan chức năng cụ thể. Tuy nhiên, sau khi Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC ngày 02/8/2013 hướng dẫn thi hành quy định của Bộ luật tố tụng hình sự về tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố (Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC) thì vẫn chưa có nhiều công trình nghiên cứu được

cập nhật, bổ sung các vấn đề về lý luận cũng như tình hình thực tiễn hiện nay. Đối với địa bàn thành phố Hà Nội mặc dù đã có công trình nghiên cứu về vấn đề này nhưng lại chỉ xem xét trong phạm vi địa bàn các quận, huyện và nghiên cứu từ năm 2003, do đó vẫn chưa có công trình nghiên cứu một cách toàn diện và khảo sát, đánh giá tình hình thực tiễn trong thời gian gần đây đối với lực lượng Công an thành phố trong quá trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm .

Với tình hình nghiên cứu nêu trên, có thể khẳng định **“Tiếp nhận, xử lý tin báo tố giác tội phạm từ thực tiễn Công an thành phố Hà Nội”** là một đề tài mới, với nội dung nghiên cứu không trùng lặp với các công trình đã được nghiên cứu trước đây.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

- Mục đích của luận văn: nghiên cứu một số vấn đề lý luận và thực tiễn về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo chức năng của lực lượng Công an; trên cơ sở đó, đề xuất những giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội.

- Để đạt được mục đích nêu trên, luận văn đặt ra và phải giải quyết những nhiệm vụ cụ thể sau:

+ Nghiên cứu lý luận để hình thành khái niệm, đặc điểm hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an;

+ Khái quát nội dung, quy trình của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm;

+ Khảo sát, phân tích, đánh giá thực trạng hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an thành phố Hà Nội, rút ra những ưu điểm, hạn chế thiếu sót và những nguyên nhân hạn chế;

+ Tổng hợp kết quả nghiên cứu dự báo tình hình có liên quan đề xuất các giải pháp, kiến nghị nâng cao hiệu quả tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội trong thời gian tới.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu của luận văn là lý lý luận và thực tiễn hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an thành phố Hà Nội.

- Phạm vi nghiên cứu:

+ Về nội dung: luận văn nghiên cứu hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của lực lượng Công an thành phố Hà Nội trên cơ sở những quy định của pháp luật hiện hành và hướng dẫn tại Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC;

+ Về chủ thể: chủ thể tiến hành được xác định là lực lượng Công an thành phố Hà Nội theo quy định tại các văn bản quy phạm pháp luật hiện hành;

+ Về địa bàn: luận văn được nghiên cứu trên địa bàn thành phố Hà Nội;

+ Về thời gian: các số liệu, tài liệu được nghiên cứu, khảo sát trong khoảng thời gian từ năm 2011 đến 6 tháng đầu năm 2016.

5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

Luận văn được nghiên cứu dựa trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các quan điểm của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các quy định của Bộ Công an về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm cùng với những lý luận khoa học của tội phạm học, điều tra hình sự, lý luận nghiệp vụ Công an cũng như các khoa học có liên quan; đồng thời, trong quá trình nghiên cứu luận văn đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể như: thống kê; phân tích; tổng hợp; so sánh; tọa đàm trao đổi; tổng kết thực tiễn; điều tra xã hội học; chuyên gia...

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận văn

- Ý nghĩa lý luận: kết quả nghiên cứu của luận văn góp phần từng bước hoàn thiện lý luận về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an; đánh giá và cung cấp những thông tin cần thiết để nhận thức

rõ hơn và đầy đủ hơn về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Theo đó, luận văn có thể được dùng làm tài liệu tham khảo khi học tập hoặc nghiên cứu về nội dung tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm trong các cơ sở đào tạo trong và ngoài ngành Công an.

- Ý nghĩa thực tiễn: luận văn đánh giá những ưu điểm, nhược điểm trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an thành phố Hà Nội trong thời gian qua, rút ra những vấn đề có ý nghĩa cho tổ chức hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, đưa ra những giải pháp nhằm giải quyết, tháo gỡ những vướng mắc, bất cập của hoạt động này. Do vậy, lực lượng Công an thành phố Hà Nội có thể tham khảo vận dụng vào công tác phòng, chống tội phạm.

7. Cơ cấu của luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, luận văn có kết cấu gồm 3 chương.

- *Chương 1.* Nhận thức chung về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của cơ quan Công an

- *Chương 2.* Thực trạng hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

- *Chương 3.* Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

CHƯƠNG 1

NHẬN THỨC CHUNG VỀ HOẠT ĐỘNG TIẾP NHẬN, XỬ LÝ TIN BÁO, TỔ GIÁC VỀ TỘI PHẠM CỦA CƠ QUAN CÔNG AN

1.1. Khái niệm, đặc điểm, phân loại và ý nghĩa của tin báo, tổ giác về tội phạm

1.1.1. Khái niệm tin báo, tổ giác về tội phạm

Với chính sách đổi mới trong những năm qua, nước ta luôn được đánh giá có sự ổn định về chính trị, duy trì tốt môi trường an toàn, bảo đảm an ninh, trật tự tạo điều kiện cho kinh tế - xã hội phát triển. Một trong những nguyên nhân của sự ổn định đó chính là sự tập trung vào hoạt động quản lý nhà nước trong lĩnh vực bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội. Đấu tranh phòng, chống tội phạm là hoạt động của toàn dân, của hệ thống chính trị, trong đó lực lượng Công an nhân dân là nòng cốt. Vì vậy, Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc Đảng cộng sản Việt Nam lần thứ X khi đề cập tới nhiệm vụ tăng cường quốc phòng, giữ vững an ninh và toàn vẹn lãnh thổ đã nhấn mạnh:

“Xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân vững mạnh toàn diện; bảo vệ vững chắc Tổ quốc, độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa; bảo vệ an ninh chính trị, an ninh kinh tế, an ninh tư tưởng văn hóa và an ninh xã hội, duy trì trật tự kỉ cương, an toàn xã hội, giữ vững ổn định chính trị của đất nước, ngăn ngừa đả lòi và làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động chống phá, thù địch, không để bị động, bất ngờ” [3, tr.9].

Để thực hiện tốt nhiệm vụ đấu tranh phòng, chống tội phạm thì một trong những nội dung quan trọng trước tiên phải thực hiện là phát động người dân cung cấp tin báo, tổ giác về tội phạm. Do đó, cần phải tổ chức vận động thành phong trào rộng khắp trong quần chúng nhân dân, xây dựng thế trận an ninh nhân dân và phòng, chống tội phạm để bảo vệ cuộc sống bình yên. Vì vậy,

những tin báo, tố giác của nhân dân là rất quan trọng và đã được pháp luật quy định.

Trước hết, về thuật ngữ “*tin báo*”, khái niệm tin báo là một khái niệm có phạm vi định nghĩa rất rộng. Nói về “*tin*”, theo Từ điển tiếng Việt thì tin được hiểu là: “Điều được truyền đi, báo cho biết về sự việc, tình hình xảy ra hay được hiểu là sự truyền đạt, sự phản ánh dưới các hình thức khác nhau, cho biết về thế giới xung quanh và những quá trình xảy ra trong nó, dưới những hình thức khác nhau” [45, tr.1586].

Trong khoa học điều tra hình sự, vấn đề thông tin về tội phạm, những biện pháp để phát hiện, tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm được trình bày trong các giáo trình nghiệp vụ và điều tra hình sự. Theo đó thì khoa học điều tra hình sự cho rằng “tin” bao gồm 2 nội dung phản ánh đó là phản ánh vật chất và phản ánh tinh thần của tội phạm “Trong hoạt động điều tra, sự thay đổi trong môi trường do vụ phạm tội gây ra chính là sự phản ánh của vụ phạm tội đó trong môi trường và đồng thời thông tin về tội phạm đó và nhờ những thông tin mới có thể làm rõ vụ phạm tội” [24, tr.52].

Từ điển Bách khoa Công an nhân dân có định nghĩa về “tin ban đầu” và “tin tố giác tội phạm” như sau: tin ban đầu là “Những tin mà cơ quan Công an mới nhận được về vụ, việc, con người có dấu hiệu hoạt động xâm phạm an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội cần xác minh làm rõ để có chủ trương, biện pháp xử lý kịp thời...” [7, tr.1118].

Tin tố giác tội phạm là “Những thông tin do công dân cung cấp cho cơ quan hoặc người có trách nhiệm về con người hoặc hành vi phạm tội hay có dấu hiệu phạm tội. Tin tố giác tội phạm có thể được gửi tới người hoặc cơ quan hữu trách thông qua hòm thư tố giác tội phạm; người hoặc cơ quan chức năng có liên quan; đường dây nóng của cơ quan công an hoặc cơ quan thông tin đại

chúng...Tin tố giác tội phạm là loại tin ban đầu cần được xác minh làm rõ để có chủ trương, biện pháp xử lý kịp thời” [7, tr.1120].

Có thể nói xuất phát từ nguồn gốc khái niệm “tin”, các nhà khoa học pháp lý đã phát triển khái niệm này thành các thuật ngữ như “tin ban đầu”, “tin báo”, “tố giác”. Đặc biệt, trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm thì các thuật ngữ này gắn liền với các thông tin, những phản ánh về vật chất, tinh thần của tội phạm. Từ đó, trong khoa học pháp lý đã hình thành thêm những thuật ngữ như “tin báo về tội phạm”; “tố giác về tội phạm”.

Tại Điều 3 Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC đã quy định về giải thích từ ngữ rất cụ thể như: *“Tin báo về tội phạm là những thông tin về hành vi có dấu hiệu tội phạm trên các phương tiện thông tin đại chúng hoặc do cơ quan, tổ chức cung cấp cho cơ quan, cá nhân có trách nhiệm tiếp nhận, giải quyết”* và *“Tố giác về tội phạm là những thông tin về hành vi có dấu hiệu tội phạm do cá nhân có danh tính, địa chỉ rõ ràng cung cấp cho cơ quan, cá nhân có trách nhiệm tiếp nhận, giải quyết”* [10, tr.1].

Như vậy, có thể thấy hai thuật ngữ “tin báo về tội phạm” và “tố giác về tội phạm” dù có cùng xuất phát từ nguồn gốc khái niệm như đã nêu ở trên, song để bảo đảm sự rõ ràng, thống nhất trong quá trình thực hiện, các nhà khoa học pháp lý đã có những định nghĩa riêng biệt để làm rõ những nội hàm riêng của mỗi thuật ngữ.

Tuy nhiên, dù có những sự khác biệt nhưng xét về mặt bản chất của vấn đề thì tin báo, tố giác về tội phạm đều là những thông tin về tội phạm, là kết quả phản ánh của tội phạm trong hiện thực khách quan và sự tồn tại của những thông tin này mang tính quy luật. Cũng giống như bản chất của thông tin nói chung, những thông tin về tội phạm không thể không tồn tại dưới dạng vật chất mà phải là tín hiệu thông tin. Trong hoạt động đấu tranh phòng, chống tội phạm thì hình thức thể hiện của thông tin chính là những tin báo, tố giác về tội phạm được quy định trong các văn bản quy phạm pháp luật.

Từ những phân tích trên, theo chúng tôi có thể nêu khái niệm về tin báo, tố giác về tội phạm như sau: *tin báo, tố giác về tội phạm là những thông tin phản ánh về các dấu hiệu tội phạm hay các sự việc khác có liên quan đến tội phạm do công dân, cơ quan Nhà nước, tổ chức cung cấp cho Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát và các cơ quan khác có thẩm quyền tiếp nhận bằng các hình thức truyền miệng, chuyển giao văn bản hoặc chuyển giao thông tin bằng các phương tiện kỹ thuật.*

1.1.2. Đặc điểm tin báo, tố giác về tội phạm

Tin báo, tố giác về tội phạm là những thông tin phản ánh có liên quan đến tội phạm. Do đó, việc xác định chính xác những đặc điểm tin báo, tố giác về tội phạm có ý nghĩa quan trọng về lý luận và thực tiễn, tạo cơ sở để xác định phạm vi, nội dung xác thực của tin báo, tố giác về tội phạm, chủ thể cung cấp tin báo, tố giác về tội phạm cũng như chủ thể và hệ thống các biện pháp để phát hiện, thu thập và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Thông qua những kết quả nghiên cứu về lý luận và thực tiễn, có thể thấy tin báo, tố giác về tội phạm có những đặc điểm cơ bản sau đây:

1.1.2.1. Tính pháp lý

Tin báo, tố giác về tội phạm là những nguồn thông tin về tội phạm đến các cơ quan có thẩm quyền, trong đó có cơ quan Công an. Do đó, trên phương diện lý luận và thực tiễn thì chúng ta đều có thể thấy rằng tin báo, tố giác về tội phạm có tính pháp lý, xuất phát từ những đặc trưng sau:

Một là, tin báo, tố giác về tội phạm được quy định trong các văn bản quy phạm pháp luật. Khi có tin báo, tố giác về tội phạm được gửi đến thì cơ quan có thẩm quyền phải tiếp nhận theo đúng quy định của pháp luật và được thông báo đến đúng các chủ thể có chức năng, nhiệm vụ phải xử lý. Pháp luật tố tụng hình sự quy định cụ thể các cơ quan phải có trách nhiệm tiếp nhận, xử lý các tin báo, tố giác về tội phạm như: Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát, Tòa án...

Hai là, tin báo, tố giác về tội phạm là cơ sở không thể thiếu đối với các cơ quan trực tiếp thực hiện công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, nhất là các cơ quan tiến hành tố tụng trong đó có cơ quan điều tra khi phải ra các quyết định, đặc biệt là các quyết định về tố tụng hình sự và thực hiện các quy định đó. Đồng thời, hoạt động của các cơ quan tiến hành tố tụng cũng phải được tiến hành trong khuôn khổ các quy định của pháp luật, tuân thủ theo trình tự, thủ tục do pháp luật tố tụng hình sự quy định.

Trong quá trình tiến hành tố tụng thì các thông tin có liên quan đến tội phạm được các cơ quan tiến hành tố tụng thu thập từ nhiều nguồn khác nhau và theo quy định tại Điều 100 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 có các hình thức như:

- *Tố giác của công dân* là việc công dân cung cấp thông tin liên quan đến tội phạm mà họ biết được cho các cơ quan có thẩm quyền. Khi phát hiện hoặc nhận được tố giác của công dân thì các cơ quan có thẩm quyền phải báo ngay cho cơ quan có chức năng xử lý các nội dung liên quan đến tố giác. Tố giác của công dân phải được thể hiện và ghi nhận bằng những hình thức phổ biến: bằng miệng, văn bản, qua thư, điện thoại, thư điện tử...

- *Tin báo của cơ quan, tổ chức* là những thông tin liên quan đến tội phạm mà cơ quan, tổ chức đó có được do họ trực tiếp nắm bắt, phát hiện hoặc do công dân cung cấp. Khi phát hiện hoặc nhận được tin báo của công dân, các cơ quan, tổ chức đó phải báo ngay những thông tin về tội phạm cho cơ quan có thẩm quyền bằng văn bản. Các cơ quan này phải tiếp nhận và xử lý theo quy định của pháp luật.

- *Tin báo trên các phương tiện thông tin đại chúng* là những thông tin liên quan đến tội phạm dưới các dạng bài báo, phóng sự điều tra, tin ngắn về an ninh trật tự... thông qua các hình thức báo hình, báo nói, báo viết, báo điện tử. Khi có tin báo trên các phương tiện thông tin đại chúng về các sự việc có dấu hiệu tội

phạm nhưng chưa được phát hiện hoặc chưa được xử lý, cơ quan có thẩm quyền có trách nhiệm kiểm tra, xác minh để xác định có hay không có dấu hiệu tội phạm để xem xét việc ra quyết định khởi tố.

- *Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát, Tòa án, đơn vị Bộ đội biên phòng, cơ quan Hải quan và cơ quan Kiểm lâm, lực lượng Cảnh sát biển và các cơ quan khác của Công an nhân dân, Quân đội nhân dân được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra trực tiếp phát hiện dấu hiệu của tội phạm:* thông qua những hoạt động xử lý vụ án hình sự hoặc trong lĩnh vực chuyên môn, nghiệp vụ thuộc chức năng của mình mà các cơ quan này có thể phát hiện thấy những sự việc có dấu hiệu của tội phạm. Đây cũng là cơ sở để xác định căn cứ cho việc có hay không khởi tố vụ án hình sự.

- *Người phạm tội tự thú* là việc người phạm tội tự nhận tội và khai báo hành vi phạm tội của mình trong khi chưa ai phát hiện được mình phạm tội hoặc bị bắt, bị phát hiện về một hành vi phạm tội cụ thể, nhưng trong quá trình điều tra đã tự mình nhận tội và khai ra những hành vi phạm tội khác của mình mà chưa bị phát hiện, thì cũng được coi là tự thú đối với việc tự mình nhận tội và khai ra những hành vi phạm tội của mình mà chưa bị phát hiện. Việc người phạm tội tự thú là cơ sở để xác định căn cứ khởi tố vụ án hình sự khi một người thực hiện hành vi phạm tội nhưng hành vi phạm tội đó chưa bị phát hiện và chưa khởi tố về hình sự.

1.1.2.2. Tính thời sự

Tin báo, tố giác về tội phạm là nguồn thông tin ban đầu cung cấp những thông tin sơ khai, mới nhất về tội phạm. Do đó, mang tính thời sự đối với các cơ quan chức năng khi tiếp nhận, đặc biệt là đối với cơ quan Công an. Tuy nhiên, tin báo, tố giác về tội phạm đến từ nhiều nguồn cung cấp khác nhau nên tính thời sự của nó cũng khác nhau trong nhiều trường hợp. Tính thời sự của tin báo, tố giác về tội phạm phụ thuộc vào khoảng thời gian từ thời điểm xuất hiện những

dấu hiệu của tội phạm đến thời điểm chủ thể cung cấp thông tin phát hiện ra và cung cấp cho các cơ quan có thẩm quyền. Do vậy, hiệu quả của hoạt động xử lý tin báo, tố giác về tội phạm sẽ phụ thuộc vào một số yếu tố có liên quan đến khoảng thời gian nêu trên như sau:

- Khoảng thời gian từ khi cơ quan chức năng nhận được tin báo, tố giác về tội phạm đến thời điểm tiến hành hoạt động xử lý ban đầu;

- Khoảng thời gian từ khi xảy ra tội phạm đến thời điểm tin báo, tố giác về tội phạm đến với các cơ quan có thẩm quyền khởi tố vụ án hình sự.

Tính thời sự là một trong những đặc điểm nổi bật của tin báo, tố giác về tội phạm bởi những thông tin được cung cấp từ nhiều nguồn khác nhau. Trong đó, quần chúng nhân dân có mặt ở trong mọi diễn biến của vụ việc, do đó, họ thường xuyên biết được những thông tin về tội phạm. Với chức năng thu thập, cung cấp thông tin, các cơ quan thông tin, truyền thông đại chúng thường xuyên có thông tin liên quan đến mọi mặt của đời sống xã hội; trong đó có thông tin về tội phạm, phù hợp với công tác phát hiện, đấu tranh phòng, chống tội phạm. Bên cạnh đó, quá trình hoạt động trực tiếp của các cơ quan chức năng cũng luôn mang lại những thông tin quan trọng, có giá trị trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm. Những nguồn cung cấp thông tin này rất đa dạng, diễn ra hàng ngày, hàng giờ nên lượng thông tin rất lớn, luôn có tính thời sự, thường xuyên được cập nhật.

1.1.2.3. Tính đa dạng về nội dung, nguồn gốc

Nguồn cung cấp tin báo, tố giác về tội phạm rất đa dạng và phong phú với các loại như: tố giác của công dân; tin báo của cơ quan, tổ chức; tin báo trên các phương tiện thông tin đại chúng; Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát, Toà án, đơn vị Bộ đội biên phòng, cơ quan Hải quan và cơ quan Kiểm lâm, lực lượng Cảnh sát biển và các cơ quan khác của Công an nhân dân, Quân đội nhân dân được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra trực tiếp phát hiện dấu hiệu của tội phạm; người phạm tội tự thú. Pháp luật tố tụng hình sự quy định nhiều nguồn

cung cấp thông tin như trên là phù hợp với quy luật biện chứng về thông tin. Bởi vì thông tin là những gì phản ánh vật chất của sự vật, hiện tượng, do đó sự việc được phản ánh từ nhiều góc độ sẽ mang đến cái nhìn tổng thể, chính xác về bản chất của sự việc.

Cũng xuất phát từ nhiều nguồn khác nhau nên những thông tin mà tin báo, tố giác về tội phạm luôn có sự đa dạng. Cùng một sự việc có dấu hiệu tội phạm có thể được phản ánh từ nhiều nguồn thông tin khác nhau. Chủ thể của tin báo, tố giác về tội phạm nhiều đối tượng khác nhau, khi cung cấp thông tin cũng có những động cơ, mục đích khác nhau. Chính vì vậy, những tin báo, tố giác về tội phạm cũng có những nội dung phản ánh khác nhau. Có những tin báo, tố giác về tội phạm không phản ánh được hết tình tiết cơ bản của vụ án, đôi khi còn phiến diện, lệch lạc. Việc được cung cấp thông tin từ nhiều nguồn khác nhau mang đến cho cơ quan chức năng xử lý tin báo, tố giác về tội phạm một cái nhìn toàn diện, đầy đủ về các nội dung của sự việc có dấu hiệu phạm tội để từ đó có thể đề ra phương hướng giải quyết, xử lý phù hợp, đúng quy định của pháp luật.

1.1.2.4. Tính chính xác, đầy đủ

Mặc dù tin báo, tố giác về tội phạm có tính đa dạng, phong phú về nội dung và nguồn cung cấp, tuy nhiên gắn liền với sự đa dạng này là sự khiếm khuyết về tính chính xác, không đầy đủ về nội dung trong mỗi tin báo, tố giác về tội phạm. Tin báo, tố giác về tội phạm thường do nhiều chủ thể khác nhau cung cấp mà ở mỗi một chủ thể lại có những sự nhận định chủ quan của họ. Vì vậy, tin báo, tố giác về tội phạm thường không đầy đủ và thiếu chính xác. Yếu tố cá nhân chi phối đến quá trình tiếp nhận thông tin dẫn đến nội dung thông tin không phù hợp với bản chất của sự việc. Mặt khác, nguồn thông tin hầu hết được cung cấp bởi những chủ thể không phải chuyên trách trong công tác phát hiện, đấu tranh phòng, chống tội phạm; do đó, thường bị nhiều yếu tố khách quan khác nhau chi phối như: thủ đoạn che dấu, đánh lạc hướng của tội phạm, quá trình tri thức các dấu hiệu của tội phạm... Những yếu tố này đã ảnh hưởng

đến nội dung cung cấp thông tin của tin báo, tố giác về tội phạm. Vì vậy, có thể khẳng định tin báo, tố giác về tội phạm thường có nội dung không đầy đủ và có độ chính xác không cao.

1.1.3. Phân loại tin báo, tố giác về tội phạm

Tin báo, tố giác về tội phạm có thể phân loại theo nhiều cách khác nhau, phụ thuộc vào mục đích của phân loại. Căn cứ vào nhiều yếu tố khác nhau, các nhà khoa học pháp lý có thể phân loại tin báo, tố giác về tội phạm thành nhiều loại khác nhau như:

- Dựa vào nội dung phản ánh, có thể phân loại thành 2 nhóm: tin báo, tố giác trực tiếp phản ánh về tội phạm và tin báo, tố giác gián tiếp phản ánh về tội phạm.

- Dựa vào hình thức tin báo, có thể phân chia thành nhiều loại như: tin báo, tố giác đến cơ quan chức năng bằng miệng, trực tiếp hoặc qua điện thoại, bằng văn bản...

- Dựa vào yêu cầu của chủ thể tin báo, tố giác về tội phạm đối với việc sử dụng tin hoặc yêu cầu nghiệp vụ của cơ quan chức năng, có thể phân loại thành: tin báo, tố giác về tội phạm có thể giải quyết thông thường, công khai; tin báo, tố giác về tội phạm đòi hỏi phải được giải quyết bằng các biện pháp nghiệp vụ và giữ bí mật.

- Ngoài ra, theo quy định tại Điều 100 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 thì cũng có thể phân loại tin báo, tố giác về tội phạm thành 5 loại như:

- + Tố giác của công dân;
- + Tin báo của cơ quan, tổ chức;
- + Tin báo trên các phương tiện thông tin đại chúng;
- + Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát, Tòa án, Bộ đội biên phòng, Hải quan, Kiểm lâm, lực lượng Cảnh sát biển và các cơ quan khác của Công an nhân dân, Quân đội nhân dân được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra trực tiếp phát hiện dấu hiệu của tội phạm;

+ Người phạm tội tự thú.

1.1.4. Ý nghĩa của tin báo, tố giác về tội phạm

Thực tiễn công tác phát hiện, đấu tranh phòng, chống tội phạm đã khẳng định tin báo, tố giác về tội phạm có ý nghĩa quan trọng, cụ thể là:

- Những tin báo, tố giác về tội phạm có ý nghĩa trong việc thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước trong sự nghiệp bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội. Từ thực tiễn công tác phát hiện, đấu tranh phòng, chống tội phạm cho thấy dù tin báo, tố giác về tội phạm thường có độ chính xác chưa cao, chưa đầy đủ song những thông tin này là những xuất phát điểm để các cơ quan chức năng tiến hành các biện pháp khẩn cấp như cấp cứu nạn nhân, cứu chữa, bảo vệ tài sản, cứu hộ phương tiện, thu giữ các loại vũ khí, các chất nguy hiểm nhằm ngăn chặn, loại trừ tính nguy hiểm ở mức độ tối đa cho nền an ninh, trật tự của đất nước, bảo vệ lợi ích của Nhà nước, của tổ chức xã hội và quyền, nghĩa vụ cơ bản của con người, quyền, lợi ích hợp pháp của công dân. Ngoài ra, đối với những tin báo, tố giác về tội phạm tại từng địa bàn và trong từng thời điểm nhất định sẽ là những cơ sở đánh giá tình trạng tội phạm để từ đó có chủ trương, chính sách, biện pháp hữu hiệu nhằm nâng cao hiệu quả của công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm.

- Thông qua hoạt động tổng hợp, phân tích, đánh giá những tin báo, tố giác về tội phạm, đặc biệt là tỷ lệ các nguồn tin, chủ thể của tin đó đến cơ quan chức năng nhanh hay chậm, mức độ chính xác của tin đó có thể đánh giá được ý thức pháp luật, thái độ tham gia vào công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm của công dân, mô hình tổ chức và hiệu quả làm việc của các cơ quan trực tiếp tiến hành đấu tranh phòng, chống tội phạm. Trong hoạt động xử lý tội phạm, đặc điểm của tin báo, tố giác về tội phạm còn là cơ sở để xác định những phương

thức, thủ đoạn gây án và che dấu hành vi phạm tội để từ đó có biện pháp điều tra phù hợp.

Tin báo, tố giác về tội phạm là cơ sở để kiểm tra, xác minh và tiến hành các hoạt động điều tra, xử lý vụ án. Nhiều thông tin đã giúp cho cơ quan Công an truy bắt kịp thời đối tượng phạm tội, phục vụ công tác điều tra, khám phá, xử lý vụ án; nhưng cũng có nhiều tin báo, tố giác do động cơ cá nhân mà chủ thể của tin báo, tố giác đã cung cấp sai sự thật. Tuy nhiên, thông tin về tội phạm vẫn có ý nghĩa hết sức to lớn, bởi nó là cơ sở ban đầu để tiến hành kiểm tra, xác minh. Như vậy, tin báo, tố giác về tội phạm có thể thiếu chính xác, có thể sai sự thật nhưng đây là cơ sở giúp cho cơ quan và cán bộ chiến sĩ Công an nắm chắc được tình hình thực tế.

1.2. Nhận thức về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an

1.2.1. Khái niệm, đặc điểm công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm

Khi đã có thông tin thì việc tiếp nhận, truyền tải thông tin đó có vị trí rất quan trọng. Việc tiếp nhận thông tin chính là quá trình nhận thức và truyền đi qua lại giữa các kênh thông tin với nhau. Thuật ngữ “tiếp nhận, xử lý” được hiểu với nghĩa thông thường có thể là diễn tả hoạt động nhận lấy cái gì đó từ người khác và dựa vào những quy luật mang tính khách quan để có cách ứng xử phù hợp với thông tin vừa nhận được. Theo đó, có thể thấy rằng hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm cũng chính là cách thức xử lý những thông tin đã thu thập được. Mà thông tin ở đây chính là những thông tin về tội phạm được pháp luật tổ tụng hình sự quy định. Do đó, tin báo, tố giác về tội phạm là những đối tượng tiếp nhận và xử lý của lực lượng chức năng trong đó có cơ quan Công an. Theo quy định của pháp luật thì cơ quan Công an là một trong những cơ quan có trách nhiệm tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Trong quá

trình xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, cơ quan Công an có quyền tiến hành các biện pháp tố tụng và nghiệp vụ cần thiết để bảo đảm hiệu quả.

Từ những phân tích trên, theo chúng tôi có thể đưa ra khái niệm về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của cơ quan Công an như sau: *tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của cơ quan Công an là hoạt động của cơ quan Công an được tiến hành theo trình tự, thủ tục tố tụng hình sự nhằm ghi nhận, kiểm tra, xác minh những thông tin về tội phạm và các dấu hiệu tội phạm do cơ quan, tổ chức, cá nhân cung cấp hoặc được đăng tải trên các phương tiện thông tin đại chúng; trên cơ sở đó, tiến hành các hoạt động điều tra, xử lý theo quy định của pháp luật.*

Từ khái niệm trên, có thể rút ra những đặc điểm pháp lý của công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của cơ quan Công an như sau:

- Tin báo, tố giác về tội phạm là cơ sở, căn cứ pháp lý để từ đó cơ quan Công an ra quyết định khởi tố hay không khởi tố vụ án hình sự. Do đó, tin báo, tố giác về tội phạm phải thỏa mãn những điều kiện nhất định và được pháp luật quy định. Tin báo, tố giác về tội phạm là cơ sở để cơ quan Công an tiến hành thẩm tra, xác minh làm rõ các dấu hiệu của tội phạm, đó cũng là cơ sở để tiến hành các hoạt động theo quy định của pháp luật tố tụng hình sự, vì sau khi tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm được xác minh làm rõ và có dấu hiệu của tội phạm, tiến hành khởi tố vụ án hình sự thì bắt đầu mở ra một giai đoạn mới trong tố tụng hình sự là giai đoạn điều tra vụ án hình sự.

- Cơ quan Công an có trách nhiệm tổ chức thường trực để tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Bên cạnh đó, các cơ quan, tổ chức khác có trách nhiệm tiếp nhận nguồn thông tin về tội phạm do công dân tố giác tại cơ quan, tổ chức mình để chuyển đến cho cơ quan Công an. Cơ quan Công an được giao nhiệm vụ quan trọng, là lực lượng nòng cốt trong công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Do vậy, quá trình tiến hành các hoạt động này đòi hỏi

cơ quan Công an phải tuân thủ đúng quy định của pháp luật về xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

- Hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm giữ vị trí quan trọng trong việc phát hiện, đấu tranh phòng chống tội phạm. Bởi tiếp nhận thông tin có nhanh chóng, xử lý có chính xác, hiệu quả thì mới tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động phòng ngừa, phát hiện, đấu tranh với tội phạm có hiệu quả. Tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm càng nhanh, càng chính xác thì các bước điều tra, xử lý tiếp theo mới thuận lợi và có hiệu quả.

Ngoài các đặc điểm nêu trên, cũng cần phân biệt đặc điểm của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm với hoạt động tiếp nhận, xử lý kiến nghị khởi tố của cơ quan Công an như sau:

Trong trường hợp kiến nghị khởi tố, thông qua công tác thanh tra, kiểm tra, xét xử... phát hiện hành vi có dấu hiệu tội phạm thì thu thập hồ sơ, tài liệu liên quan, kèm theo văn bản kiến nghị khởi tố gửi đến cơ quan Công an cùng cấp đề nghị khởi tố vụ án. Ví dụ: Thông qua công tác thanh tra tại Ủy ban nhân dân phường, Thanh tra nhà nước quận phát hiện có dấu hiệu tội phạm trong lĩnh vực quản lý ngân sách Nhà nước nên đã lập hồ sơ, tài liệu kèm theo văn bản kiến nghị khởi tố gửi đến cơ quan Công an cùng cấp.

Trong trường hợp tin báo về tội phạm, thông qua công tác quản lý hoặc công tác khác, phát hiện vi phạm có dấu hiệu tội phạm trong lĩnh vực mình quản lý thì cung cấp thông tin cho cơ quan có thẩm quyền để xem xét, giải quyết.

1.2.2. Chủ thể tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của cơ quan Công an

Theo quy định pháp luật thì các chủ thể có trách nhiệm trong việc tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm như sau:

Khoản 1 Điều 103 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 quy định:

“Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát có trách nhiệm tiếp nhận đầy đủ mọi tố giác, tin báo về tội phạm do cá nhân, cơ quan, tổ chức và kiến nghị khởi tố do

cơ quan nhà nước chuyển đến. Viện kiểm sát có trách nhiệm chuyển ngay các tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố kèm theo các tài liệu có liên quan đã tiếp nhận cho Cơ quan điều tra có thẩm quyền.”

Khoản 1 Điều 5 Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC quy định cơ quan, tổ chức có trách nhiệm tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm bao gồm: Cơ quan điều tra trong Công an nhân dân; các cơ quan khác của Công an nhân dân được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra; Công an xã, phường, thị trấn, đồn, trạm Công an.

Tại khoản 1 Điều 6 Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC quy định cơ quan có thẩm quyền giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm bao gồm: Cơ quan điều tra trong Công an nhân dân; các cơ quan khác của Công an nhân dân, được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra khi thực hiện nhiệm vụ trong lĩnh vực quản lý mà tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm thuộc quyền hạn điều tra của cơ quan mình thì tiến hành giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm đó.

Từ những quy định nêu trên có thể thấy, cơ quan điều tra là chủ thể chính tiến hành hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Trong tổ chức tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, cơ quan điều tra trong Công an nhân dân có nhiệm vụ phải tiếp nhận đầy đủ mọi tin báo, tố giác về tội phạm và tiến hành xác minh làm rõ các thông tin này. Kết quả cuối cùng của hoạt động này là cơ quan điều tra trong Công an nhân dân phải ra một trong hai quyết định khởi tố hay không khởi tố vụ án hình sự. Đồng thời, phải thông báo kết quả xử lý cho các chủ thể đã cung cấp tin báo, tố giác về tội phạm được biết.

Đối với tổ chức của cơ quan điều tra trong Công an nhân dân đã được quy định cụ thể trong các văn bản quy phạm pháp luật. Trong đó, các đơn vị trực thuộc Cơ quan điều tra của Công an cấp tỉnh, cấp huyện đều có trách nhiệm tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Cụ thể tại các khoản 2, 3 Điều 9 Pháp

lệnh tổ chức điều tra hình sự năm 2004 đã quy định về tổ chức của cơ quan Cảnh sát điều tra Công an cấp tỉnh, huyện như sau:

“ ...

2. *Tổ chức của Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an cấp tỉnh gồm có Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội, Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ, Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy và Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra.*

3. *Tổ chức của Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an cấp huyện gồm có Đội Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội, Đội Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ, Đội Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy và bộ máy giúp việc Cơ quan Cảnh sát điều tra.*” [30,tr.3].

Khoản 2 Điều 10 Pháp lệnh tổ chức điều tra hình sự năm 2004 đã quy định về tổ chức của cơ quan An ninh điều tra Công an cấp tỉnh như sau:

“ ...

2. *Tổ chức của Cơ quan An ninh điều tra Công an cấp tỉnh gồm có các đội điều tra, đội nghiệp vụ và bộ máy giúp việc Cơ quan An ninh điều tra.*” [30,tr.3].

Theo quy định trên, các đơn vị thuộc cơ quan điều tra của Công an cấp tỉnh này là chủ thể chính tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Đối với mỗi đơn vị với đặc thù thẩm quyền giải quyết của cơ quan mình thì có trách nhiệm xử lý các tin báo, tố giác về tội phạm có liên quan đến lĩnh vực mình quản lý.

1.2.3. Cơ sở pháp lý, nguyên tắc, nội dung hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của cơ quan Công an

1.2.3.1. Cơ sở pháp lý

Cơ sở pháp lý về tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm được quy định trong nhiều văn bản, cụ thể là:

Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 đã quy định cụ thể về tin báo, tố giác về tội phạm và hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm (Điều 101 và Điều 103). Những quy định này là căn cứ để cơ quan Công an tiến hành các hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Bên cạnh đó, xác định hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm có vị trí quan trọng nên các cơ quan chức năng cũng đã ban hành các văn bản quy phạm pháp luật để hướng dẫn thi hành Bộ luật tố tụng hình sự về hoạt động này. Trong đó, đáng chú ý là Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC. Đây là một trong những cơ sở pháp lý toàn diện nhằm thống nhất về nhận thức cũng như hướng dẫn chi tiết hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của các cơ quan chức năng.

Thông tư liên tịch nêu trên đã tạo ra một hành lang pháp lí quan trọng giúp các cơ quan tiến hành tố tụng trong Công an nhân dân, Quân đội nhân dân, Viện kiểm sát các cấp và các cơ quan liên quan thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của mình, chống oan sai, chống bỏ lọt tội phạm trong bối cảnh cải cách tư pháp do Đảng ta khởi xướng. Mặt khác, văn bản này được ban hành đã đưa vị trí, vai trò, trách nhiệm của hoạt động kiểm sát việc xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố, từ đó đảm bảo tính pháp chế xã hội chủ nghĩa cũng như tuân thủ đúng các quy định của pháp luật.

Bên cạnh những văn bản pháp luật có ý nghĩa quan trọng như trên, hiện nay cũng có nhiều văn bản chỉ đạo của Đảng cũng như các hướng dẫn, giải đáp của các cơ quan chức năng có liên quan đến hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Cụ thể là: Nghị quyết số 49/NQ-TW ngày 02/6/2005 của Bộ Chính trị về chiến lược cải cách tư pháp đến năm 2020; Pháp lệnh tổ chức điều tra hình sự (sửa đổi năm 2009); Thông tư liên tịch số 03/2006/TTLT-VKSNDTC-TTrCP-BCA-BQP ngày 23/5/2006 hướng dẫn quan hệ phối hợp trong việc phát hiện điều tra, xử lí các vụ việc có dấu hiệu tội phạm do cơ quan thanh tra kiến nghị khởi tố; Thông tư số 28/2014/TT-BCA ngày 07/7/2014 của

Bộ trưởng Bộ Công an quy định về công tác điều tra hình sự trong Công an nhân dân...

Đối với lực lượng Công an nhân dân đã có nhiều văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh như Quyết định số 1319/QĐ-BCA-C41 ngày 20/3/2015 của Bộ trưởng Bộ Công an ban hành quy trình tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố trong Công an nhân dân. Công an thành phố Hà Nội đã có văn bản hướng dẫn thực hiện Quyết định số 1319/QĐ-BCA-C41 nêu trên (Quyết định số 2024/QĐ-CAHN ngày 17/07/2015 ban hành Quy trình tiếp nhận giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố và khiếu nại, tố cáo trong tố tụng hình sự của Công an thành phố Hà Nội).

Cơ sở pháp lý nêu trên là cơ sở cho hoạt động của Công an thành phố Hà Nội trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Căn cứ vào đó, các chủ thể của hoạt động này nhận thức được những chức năng, nhiệm vụ quyền hạn cũng như các nguyên tắc, nội dung cần thực hiện, đúng với các quy định của pháp luật, thực hiện có hiệu quả hoạt động đấu tranh phòng, chống tội phạm.

1.2.3.2. Nguyên tắc hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của cơ quan Công an

Hoạt động tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm phải luôn tuân thủ đúng theo những quy định của pháp luật, đảm bảo tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động điều tra làm rõ những nội dung tố giác và tin báo về tội phạm đã tiếp nhận, trong quá trình tiếp nhận và xử lý các nguồn tin về tội phạm cần nắm vững và quán triệt các nguyên tắc cơ bản sau đây:

Một là, đảm bảo tính pháp chế trong tổ chức hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Việc tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố phải tuân thủ nghiêm ngặt, đầy đủ các quy định của pháp luật về trình tự, thủ tục tố tụng hình sự trong tiếp nhận và xử lý tố giác và tin báo về tội phạm. Không được vì bất cứ lí do gì mà từ chối việc tiếp nhận, giải quyết tin báo, tố giác về tội phạm và kiến

ngợi khởi tố. Quá trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm cần đặc biệt chú ý đến những quy định của pháp luật về thời hạn xác minh, trả lời và có kết luận về việc xác minh, xử lý tin báo và tố giác khi tiếp nhận.

Chỉ những cơ quan có thẩm quyền xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố mới được tiến hành xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố. Người làm trái pháp luật trong xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố thì tùy theo tính chất, mức độ vi phạm mà bị xử lý kỷ luật hoặc bị truy cứu trách nhiệm hình sự. Đây là nguyên tắc bao trùm mọi hoạt động tiếp nhận, xử lý tố giác và tin báo về tội phạm.

Hai là, đảm bảo tính đầy đủ trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Theo quy định của pháp luật thì trong mọi trường hợp, bất kể thời gian cũng như điều kiện, hoàn cảnh nào, các cơ quan có chức năng, nhiệm vụ theo luật định phải luôn sẵn sàng và có nghĩa vụ tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, không phụ thuộc vào việc vụ án đó có thuộc thẩm quyền điều tra của mình hay không, có xảy ra ở địa bàn mà cơ quan mình phụ trách hay không. Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát không được từ chối việc tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm với lý do là tin báo, tố giác đó không đầy đủ. Thực tế có những vi phạm pháp luật nghiêm trọng xảy ra ở những địa bàn giáp ranh, chưa rõ thẩm quyền điều tra, các cơ quan thường đùn đẩy trách nhiệm, từ chối việc tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, từ đó gây nhiều khó khăn trong hoạt động điều tra làm rõ vụ án.

Thực tế cho thấy rằng, những tin báo, tố giác về tội phạm khi đến được cơ quan có chức năng và nhiệm vụ xử lý từ các nguồn khác nhau, trong đó phần lớn là do nhân dân cung cấp cho lực lượng Công an các cấp. Nhưng do đặc điểm riêng của từng người và họ đến với các tầng lớp khác nhau, trình độ học vấn khác nhau... nên việc cung cấp thông tin liên quan đến tội phạm của mỗi người cũng khác nhau. Quán triệt nguyên tắc này, đòi hỏi những cơ quan có chức

năng, nhiệm vụ tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm quy định của pháp luật, phải có tinh thần trách nhiệm, sẵn sàng tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm trong mọi điều kiện, hoàn cảnh. Để thực hiện tốt nguyên tắc này, đòi hỏi phải quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn cho lực lượng tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm một cách hợp lý, thoả mãn những yêu cầu cần thiết về trang thiết bị, cơ sở vật chất nơi tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm, duy trì và phát huy tốt mối quan hệ phối hợp giữa các lực lượng trong quá trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Ba là, đảm bảo tính khẩn cấp, bí mật trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Trong đấu tranh phòng, chống tội phạm, bảo vệ an toàn tài sản Nhà nước, tài sản của các tổ chức kinh tế, xã hội, tính mạng và tài sản hợp pháp của công dân được đặt lên hàng đầu. Chính vì vậy, ngay sau khi tiếp nhận và kiểm tra tin báo, tố giác về tội phạm, cần phải ưu tiên tiến hành những biện pháp cấp bách như ngăn chặn tội phạm, không để đối tượng tiếp tục gây án hoặc trốn tránh gây khó khăn, cản trở đến hoạt động điều tra, hạn chế, ngăn chặn hậu quả, tác hại do tội phạm gây ra, cứu chữa tài sản, cấp cứu nạn nhân, truy bắt đối tượng theo dấu vết nóng, truy tìm, thu giữ vật chứng của vụ án ... Do vậy, khi tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm, người tiếp nhận phải khẩn trương báo cáo với lãnh đạo cơ quan chức năng, đề xuất được các biện pháp nghiệp vụ cấp bách để ngăn chặn được hậu quả, tai hại do vụ phạm tội gây nên, ngăn chặn bắt giữ được đối tượng gây án, tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động điều tra chứng minh tội phạm và người thực hiện hành vi phạm tội.

1.2.3.3. Nội dung hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của cơ quan Công an

- Nội dung hoạt động tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm

Cơ quan Công an có trách nhiệm tổ chức thường trực để tiếp nhận nguồn tin về tội phạm do công dân, cơ quan, tổ chức cung cấp.

+ Trường hợp công dân tố giác tội phạm

Nếu có công dân trực tiếp đến trụ sở tố giác và báo tin về tội phạm bằng miệng, cán bộ tiếp nhận phải lập biên bản theo đúng thủ tục pháp luật, có chữ ký của người đã báo tin và người nhận tin. Nội dung tiếp nhận gồm có: thời gian, địa điểm tiếp nhận, họ tên chức vụ của người tiếp nhận; họ tên, tuổi, địa chỉ của người tố giác; nội dung tố giác; do đâu mà người tố giác biết nội dung sự việc trình báo; nhắc nhở về quyền và nghĩa vụ; yêu cầu người tố giác giữ bí mật nếu xét thấy cần thiết...

Nếu công dân tố giác có đơn thì phải xem đơn đã đầy đủ các nội dung cần thiết chưa: họ, tên, địa chỉ, nội dung sự việc. Nếu thấy cần bổ sung điều gì cần yêu cầu họ bổ sung ngay và ký xác nhận. Nếu tin quan trọng có thể ghi âm, ghi hình, chụp ảnh. nhưng việc này phải được tiến hành bí mật không cho người tố giác biết. Đối với nguồn tin xác định được ngay không thuộc thẩm quyền của mình mà thuộc một cơ quan khác thì sau khi tiếp nhận tin cần hướng dẫn người báo tin đến đúng cơ quan có thẩm quyền để báo tin, nếu xét thấy việc này không ảnh hưởng đến việc kiểm tra xác minh, ngăn chặn tội phạm hoặc không gây khó khăn cho người báo tin.

+ Tin báo về tội phạm của cơ quan, tổ chức

Theo quy định của pháp luật, cơ quan tổ chức khi báo tin phải báo bằng văn bản và gửi đến Cơ quan điều tra. Vì vậy, khi tiếp nhận nguồn tin này, Cơ quan điều tra ghi nguồn tin vào sổ tiếp nhận tin báo, tố giác tội phạm để theo dõi và xử lý.

+ Tin báo trên các phương tiện thông tin đại chúng

Các phương tiện thông tin đại chúng bao gồm: báo hình, báo nói, báo viết, báo điện tử. Để phục vụ cho việc kiểm tra, xác minh sau này khi tiếp nhận nguồn tin về tội phạm từ phương tiện thông tin đại chúng cần tiếp nhận đầy đủ các vấn đề liên quan đến xuất xứ tin và nội dung tin. Ví dụ: tên bài báo, tên báo, ngày phát hành, chuyên mục, tác giả... Nguồn tin tội phạm thuộc thẩm quyền

điều tra của cơ quan nào thì cơ quan đó có trách nhiệm tiếp nhận. Trong trường hợp chưa rõ thẩm quyền thì Viện kiểm sát ghi nhận rồi chuyển cho cơ quan có thẩm quyền giải quyết.

+ Người phạm tội tự thú

Khi người phạm tội đến tự thú thì cơ quan, tổ chức tiếp nhận phải lập biên bản ghi rõ họ tên, tuổi, nghề nghiệp, chỗ ở và tổ chức tiến hành lấy lời khai của người tự thú.

- *Nội dung hoạt động xử lý tin báo, tố giác về tội phạm*

Sau khi tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm thì cơ quan Công an tiến hành các nội dung theo quy định pháp luật, cụ thể như sau:

+ Thời hạn kiểm tra, xác minh

Theo quy định tại Điều 103 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 thì thời hạn để kiểm tra xác minh tố giác, tin báo hoặc kiến nghị khởi tố là không quá 20 ngày kể từ khi tiếp nhận được tố giác, tin báo về tội phạm. Trong trường hợp bị tố giác, báo tin hoặc kiến nghị khởi tố có nhiều tình tiết phức tạp hoặc phải kiểm tra xác minh tại nhiều địa điểm thì thời hạn kiểm tra xác minh có thể kéo dài nhưng không quá hai tháng.

+ Các biện pháp kiểm tra, xác minh

Yêu cầu cơ quan, tổ chức xã hội, công dân cung cấp những tài liệu cần thiết và giải thích những vấn đề có liên quan đến việc giải quyết tin về tội phạm (gồm lời khai, vật chứng, tài liệu...). Thông báo rộng rãi cho quần chúng nhân dân biết để cung cấp tài liệu tin tức cần thiết để làm rõ sự việc. Cơ quan có thẩm quyền có thể tiến hành khám nghiệm hiện trường, bắt người trong trường hợp khẩn cấp, tiếp nhận người bị bắt trong trường hợp quả tang và khám người trong trường hợp này, lấy lời khai của những người có liên quan đến sự việc.

Đây là các biện pháp kiểm tra xác minh theo quy định của Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003. Song song với những biện pháp này các lực lượng còn có thể áp dụng các biện pháp nghiệp vụ để thẩm tra xác minh tin báo về tội phạm. Tuy

nhiên, kết quả của các hoạt động này chỉ có tính chất định hướng và củng cố cho các hoạt động kiểm tra, xác minh công khai. Khi thu được các thông tin, tài liệu thì phải chuyển hoá thành kết quả của các hoạt động tố tụng để làm cơ sở giải quyết vụ án theo quy định của pháp luật tố tụng hình sự.

+ Nội dung kiểm tra, xác minh

Khi tiến hành kiểm tra, xác minh các nguồn tin về tội phạm Cơ quan điều tra và các cơ quan khác được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra cần tập trung xác định: có sự việc xảy ra như tố giác, tin báo hay không. Nội dung này yêu cầu phải thu thập các thông tin, tài liệu để xác định sự việc như tin báo tố giác là có tồn tại trên thực tế hay không.

Sự việc đó có dấu hiệu tội phạm hay không có dấu hiệu tội phạm. Cơ quan kiểm tra xác minh phải thu thập các thông tin, tài liệu để xác định sự việc xảy ra xâm phạm đến khách thể nào được luật hình sự bảo vệ, có phải do con người gây ra hay không; hậu quả, tác hại cho xã hội... Đồng thời xác định có các căn cứ quy định tại Điều 107 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 hay không. Khi kiểm tra xác minh xong, kết quả giải quyết tin báo, tố giác hoặc kiến nghị khởi tố phải được gửi cho Viện kiểm sát cùng cấp và thông báo cho cơ quan, tổ chức đã báo tin hoặc người đã tố giác tội phạm.

+ Kết quả xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Cơ quan điều tra

Theo quy định tại Điều 103 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 thì sau khi tiến hành kiểm tra xác minh nếu có căn cứ để khởi tố thì người có thẩm quyền của Cơ quan điều tra ra quyết định khởi tố vụ án hình sự. Còn trong trường hợp không có căn cứ không được khởi tố vụ án hình sự thì cơ quan điều tra ra quyết định không khởi tố vụ án hình sự. Vì vậy có thể thấy, kết quả của hoạt động này có vị trí và ý nghĩa quan trọng trong suốt quá trình tiến hành tố tụng.

- *Quy trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Cơ quan điều tra Công an*

Hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm là một trong những hoạt động tố tụng hình sự, do đó pháp luật đã quy định các bước cần tiến hành đối với hoạt động này. Theo quy định thì mỗi đơn vị trong cơ quan điều tra Công an đều có trách nhiệm tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm. Trường hợp thuộc thẩm quyền giải quyết của đơn vị mình thì xây dựng kế hoạch giải quyết báo cáo Thủ trưởng Cơ quan điều tra ra quyết định phân công xử lý tin báo, tố giác về tội phạm; nếu không thuộc thẩm quyền thì sau khi tiếp nhận phải chuyển ngay cho cơ quan, đơn vị điều tra có thẩm quyền kèm theo các tài liệu có liên quan. Như vậy mỗi một đơn vị trong Cơ quan điều tra là một đầu mối để tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm.

Sau khi tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm thuộc thẩm quyền của mình, Thủ trưởng Cơ quan điều tra Công an phải ra quyết định phân công xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và gửi ngay một bản đến Viện kiểm sát cùng cấp để kiểm sát việc xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Nếu tin báo, tố giác về tội phạm đã rõ dấu hiệu tội phạm thì Cơ quan điều tra ra quyết định khởi tố vụ án hình sự và thực hiện theo trình tự, thủ tục quy định khoản 3 Điều 104 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 quy định về thủ tục khởi tố vụ án hình sự.

Sau khi được phân công, điều tra viên (thụ lý chính) có trách nhiệm xây dựng và thực hiện theo kế hoạch đã được Thủ trưởng hoặc Phó thủ trưởng Cơ quan điều tra phê duyệt. Điều tra viên phải thường xuyên báo cáo về tiến độ, kết quả giải quyết với Thủ trưởng hoặc Phó thủ trưởng Cơ quan điều tra. Kết quả giải quyết là việc cơ quan điều tra ra một trong hai quyết định có hay không khởi tố vụ án hình sự.

Khi kết thúc việc xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố, trong thời hạn 03 ngày làm việc, cơ quan điều tra phải gửi kết quả xử lý cùng hồ sơ xử lý tin báo, tố giác về tội phạm hoặc kiến nghị khởi tố cho Viện kiểm sát

cùng cấp; trong thời hạn 06 ngày làm việc, Viện kiểm sát phải có văn bản thể hiện quan điểm đồng ý hoặc không đồng ý về kết quả giải quyết.

Trường hợp đã hết thời hạn xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố quy định tại Điều 103 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 mà Cơ quan điều tra chưa đủ căn cứ để quyết định việc khởi tố hoặc quyết định không khởi tố vụ án hình sự thì thông báo ngay bằng văn bản cho Viện kiểm sát cùng cấp biết để thống nhất quan điểm giải quyết.

1.3. Mối quan hệ phối hợp trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm

1.3.1. Quan hệ phối hợp giữa các lực lượng trong Công an nhân dân

Tin báo, tố giác về tội phạm rất đa dạng về nguồn gốc cũng như phức tạp về nội dung. Vì vậy việc tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm không đơn giản và không thể do một cơ quan chuyên trách nào có thể thực hiện được. Đối với Cơ quan điều tra trong Công an nhân dân thì có chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn riêng trong tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Do đó, tất yếu các lực lượng này phải có sự trao đổi và chuyển giao thông tin thu thập được để xử lý. Cũng tương tự như vậy giữa các đơn vị thuộc cơ quan điều tra Công an với các cơ quan khác trong Công an nhân dân. Hay nói cách khác, để đảm bảo hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm có hiệu quả, giữa Cơ quan điều tra và các lực lượng khác trong Công an nhân dân phải thực hiện tốt quy định của pháp luật về quan hệ phối hợp.

Mối quan hệ giữa Cơ quan điều tra trong Công an nhân dân với các lực lượng khác trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm có thể được hiểu là hoạt động phân công, phân cấp có sự thống nhất về mục đích, thời gian, địa điểm, lực lượng, biện pháp và phương tiện giữa cơ quan điều tra Công an với các lực lượng khác nhằm giải quyết những vấn đề cụ thể trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Các lực lượng Công an nhân dân có quan hệ phối hợp với nhau trong hoạt động tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm với Cơ quan điều tra bao gồm các lực lượng: Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội; Cảnh sát giao thông; Cảnh sát bảo vệ và hỗ trợ tư pháp; Cảnh sát trại tạm giam; Kỹ thuật hình sự và các lực lượng khác có liên quan.

Căn cứ vào quy định hiện nay thì giữa cơ quan điều tra và các lực lượng khác có các nội dung phối hợp nhất định, cụ thể là trên các phương diện sau đây:

- Về phối hợp trong tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm, các cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra sau khi tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm hoặc tự phát hiện dấu hiệu của tội phạm thuộc quyền hạn điều tra của cơ quan mình thì thông báo cho Viện kiểm sát cùng cấp, Cơ quan điều tra có thẩm quyền và tiến hành kiểm tra, xác minh. Trường hợp tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố không thuộc thẩm quyền giải quyết của cơ quan mình thì phải chuyển ngay các tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố kèm theo các tài liệu có liên quan cho Cơ quan điều tra có thẩm quyền giải quyết.

- Về, phối hợp trong xử lý tin báo, tố giác về tội phạm thì ngay sau khi tiếp nhận các tin báo, tố giác về tội phạm do các lực lượng khác chuyển đến Cơ quan điều tra phải có trách nhiệm giải quyết, xác minh các nội dung thông tin đã tiếp nhận. Kết quả giải quyết phải được gửi về lực lượng đã chuyển thông tin đến; đồng thời, trong suốt quá trình tổ chức xác minh, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, các lực lượng khác có trách nhiệm phối hợp với cơ quan điều tra thực hiện một số hoạt động thuộc lĩnh vực của mình để làm rõ các thông tin được chuyển đến.

1.3.2. Phối hợp với các cơ quan tiến hành tố tụng

- Với Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp

Mối quan hệ giữa Cơ quan điều tra Công an và Viện kiểm sát trong quá trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm là hoạt động phối hợp giữa 2

cơ quan tiến hành tố tụng trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mỗi cơ quan, nhằm giải quyết đúng, khách quan và kịp thời các vụ án hình sự. Đặc biệt đối với vị trí của tin báo, tố giác về tội phạm thì mối liên hệ phối hợp tác động giữa hai cơ quan này còn nhằm đảm bảo cho việc mọi hành vi vi phạm pháp luật đều phải bị phát hiện và xử lý kịp thời. Việc giải quyết tố tin báo sẽ tạo tiền đề, thuận lợi cho hoạt động điều tra, truy tố, xét xử tiếp theo. Mục đích quan hệ phối hợp này tạo điều kiện hỗ trợ Cơ quan điều tra trong Công an nhân dân với Viện kiểm sát hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ được giao, nhằm nâng cao hiệu quả công tác tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm.

Điều 11 Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC quy định việc kiểm sát việc giải quyết tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố:

“1. Sau khi nhận được quyết định phân công giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm hoặc kiến nghị khởi tố của Cơ quan điều tra theo quy định tại khoản 1 Điều 9 Thông tư liên tịch này, trong thời hạn 03 ngày làm việc, Viện trưởng Viện kiểm sát phải ra quyết định phân công kiểm sát việc giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm hoặc kiến nghị khởi tố và gửi ngay một bản cho Cơ quan điều tra đã ra quyết định phân công giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm hoặc kiến nghị khởi tố. Đối với tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố đã rõ về dấu hiệu của tội phạm mà Cơ quan điều tra đã ra quyết định khởi tố vụ án hình sự thì Viện trưởng Viện kiểm sát phân công Kiểm sát viên thực hành quyền công tố và kiểm sát điều tra vụ án hình sự theo trình tự, thủ tục quy định tại khoản 3 Điều 104 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003.”

Như vậy, quy định của Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC nêu trên đã gắn chặt trách nhiệm và quy định cụ thể mối quan hệ phối hợp giữa Cơ quan điều tra và Viện kiểm sát trong quá trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Cụ thể là Cơ quan điều tra phải thông báo kịp thời và đầy đủ về việc tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm để

Viện kiểm sát thực hiện chức năng kiểm sát việc xử lý tin báo, tố giác của Cơ quan điều tra, đồng thời ngược lại, Viện kiểm sát cũng phải chuyển ngay các tin báo, tố giác về tội phạm kèm theo các tài liệu có liên quan đã tiếp nhận để Cơ quan điều tra xác minh, giải quyết.

Bên cạnh đó, Viện kiểm sát phối hợp với Cơ quan điều tra trong quá trình thực hiện kiểm sát việc xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Khi kết thúc việc xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố, trong thời hạn 03 ngày làm việc, cơ quan có thẩm quyền giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố phải gửi kết quả giải quyết cùng hồ sơ giải quyết tin báo, tố giác về tội phạm hoặc kiến nghị khởi tố cho Viện kiểm sát cùng cấp; trong thời hạn 06 ngày làm việc, Viện kiểm sát phải có văn bản thể hiện quan điểm đồng ý hoặc không đồng ý về kết quả giải quyết.

Trường hợp đã hết thời hạn xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố quy định tại Điều 103 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 mà Cơ quan điều tra chưa đủ căn cứ để quyết định việc khởi tố hoặc quyết định không khởi tố vụ án hình sự thì thông báo ngay bằng văn bản cho Viện kiểm sát cùng cấp biết để thống nhất quan điểm giải quyết.

- Với Tòa án nhân dân cùng cấp

Theo quy định của pháp luật thì cả Cơ quan điều tra và Tòa án nhân dân đều có trách nhiệm tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm. Song trách nhiệm xử lý tin báo, tố giác về tội phạm là do Cơ quan điều tra và các cơ quan khác được quy định tiến hành. Vì vậy, ngay sau khi tiếp nhận được tin báo, tố giác về tội phạm thì đòi hỏi Tòa án nhân dân căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn để chuyển tin báo cho Cơ quan điều tra có thẩm quyền giải quyết. Trong thời hạn 12 ngày làm việc sau khi kết thúc việc xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, Cơ quan điều tra có trách nhiệm thông báo cho Tòa án nhân dân đã cung cấp thông tin biết kết quả xử lý vụ việc hoặc đã chuyển tin, vụ việc đến cơ quan, đơn vị có thẩm quyền giải quyết.

Kết luận Chương 1

Trong Chương 1, luận văn đã đi sâu nghiên cứu một cách có hệ thống những vấn đề lý luận sau đây:

Làm rõ lý luận và hình thành khái niệm, đặc điểm, phân loại, ý nghĩa của tin báo, tố giác về tội phạm. Trên cơ sở lý luận cơ bản về hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an, luận văn đã nghiên cứu về cơ sở pháp lý, nguyên tắc, nội dung hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an. Cùng đó, luận văn còn tập trung nghiên cứu mối quan hệ phối hợp giữa chủ thể nghiên cứu chính với các cơ quan chức năng khác trong và ngoài lực lượng Công an nhân dân.

Những nghiên cứu về mặt lý luận của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm được xây dựng trong Chương 1 là cơ sở cho việc tổ chức tiến hành khảo sát, đánh giá hoạt động này được tổ chức trong thực tế của Công an thành phố Hà Nội sẽ được trình bày trong Chương 2.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG TIẾP NHẬN, XỬ LÝ TIN BÁO, TỔ GIÁC VỀ TỘI PHẠM CỦA CÔNG AN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

2.1. Những vấn đề có liên quan đến công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

Thủ đô Hà Nội nằm ở vị trí trung tâm đồng bằng Bắc bộ, tiếp giáp với 05 tỉnh: phía Bắc giáp tỉnh Thái Nguyên, phía Đông giáp tỉnh Bắc Ninh, và Hưng Yên, phía Nam và phía Tây giáp Vĩnh Phúc. Hà Nội là trung tâm chính trị - hành chính quốc gia, là trung tâm lớn về văn hóa, giáo dục, khoa học và công nghệ, kinh tế và giao dịch quốc tế của cả nước. Hiện nay, diện tích của Hà Nội là 3328,9 km², và dân số là trên 7 triệu người với cơ cấu hành chính có 30 đơn vị hành chính cấp huyện bao gồm 12 quận, 17 huyện, 1 thị xã. Do sự năng động, biết tận dụng khai thác nguồn lực trong nước, ngoài nước, dựa vào thế mạnh vốn có của mình để phát triển, trong những năm qua Hà Nội là một trong những địa phương dẫn đầu cả nước về tăng trưởng kinh tế và đầu tư nước ngoài vào Việt Nam. Bên cạnh những điều kiện thuận lợi để phát triển kinh tế, văn hóa xã hội, ổn định an ninh trật tự, Hà Nội cũng đang phải đương đầu với những khó khăn thử thách mới đặt ra. Hà Nội là nơi tập trung cơ quan của Đảng và Nhà nước, các sứ quán, lãnh sự quán, các cơ quan ngoại giao quốc tế, cũng như các tổ chức phi chính phủ hoạt động, và có sự hiện diện của nhiều trụ sở tôn giáo lớn như Thiên chúa giáo, Phật giáo, Tin lành... Hà Nội còn có vị trí trọng yếu về nhiều mặt, là đầu mối giao lưu quốc tế rộng rãi nên dễ tiếp nhận và lĩnh hội các tinh hoa của nhiều nền văn hóa nhưng cũng dễ du nhập những vấn đề tiêu cực của xã hội từ các nước khác.

Những đặc điểm nêu trên đã ảnh hưởng rất lớn đến tình hình an ninh trật tự trên địa bàn Thủ đô trong thời gian vừa qua. Tình hình số lượng di dân tự do từ các địa phương về Hà Nội để làm ăn sinh sống tăng cao chiếm tỷ lệ 2.8% đã

gây ra nhiều vấn đề phức tạp về trật tự công cộng và tội phạm. Bên cạnh đó, tỷ lệ người thiếu việc làm trong những năm qua đang ngày càng cao, các đối tượng tù tha, đi cơ sở giáo dục hay thi hành án treo cũng đang tạo ra nhiều vấn đề phức tạp trong quá trình quản lý. Toàn thành phố hiện nay có 583 địa bàn công cộng phức tạp về an ninh trật tự cũng như nhiều địa bàn dân cư phức tạp là những nơi tội phạm và các tệ nạn xã hội có điều kiện để nảy sinh và hoạt động gây mất ổn định về an ninh trật tự. Mặt khác, trong những năm qua, cùng với sự phát triển và tăng cường về kinh tế, xã hội thì nhiều loại tội phạm trong lĩnh vực kinh tế như tham nhũng, buôn lậu, tham ô, đưa và nhận hối lộ, các tội phạm xâm phạm quyền sở hữu như cướp tài sản, trộm cắp tài sản... ngày càng có chiều hướng gia tăng và đa dạng cả về số lượng và tính chất, mức độ với quy mô ngày càng lớn.

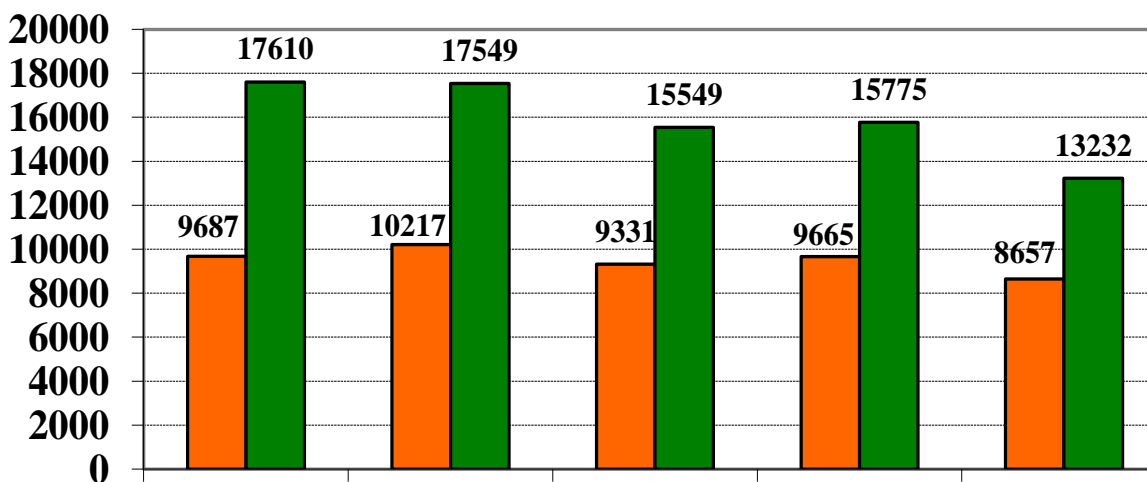
Với những yếu tố như vậy nên công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm bảo đảm an ninh, trật tự luôn được sự quan tâm và chỉ đạo lãnh đạo trực tiếp của Thành ủy Hà Nội, Công an thành phố Hà Nội cũng như của các cơ quan chức năng đóng trên địa bàn. Nhìn chung trong thời gian qua, mặc dù còn nhiều khó khăn song Công an thành phố Hà Nội đã tích cực tổ chức triển khai đồng bộ nhiều biện pháp phòng ngừa nghiệp vụ, tổ chức đấu tranh, xử lý tội phạm, bảo đảm ổn định tình hình an ninh, trật tự trên địa bàn Thủ đô.

Trong bối cảnh tình hình cả trong nước và quốc tế thường xuyên có sự thay đổi, quá trình giao lưu, tiếp xúc giữa các nền văn hóa, giữa các mô hình kinh tế cũng như các thể chế chính trị đã tạo ra nhiều điều kiện để nảy sinh tội phạm. Và Hà Nội cũng cho thấy sự biến đổi về tình hình tội phạm qua các năm. Điều đó không chỉ được thể hiện qua số lượng mà còn thể hiện ở phạm vi, tính chất mức độ thực hiện tội phạm, hậu quả mà các vụ án hình sự gây ra. Do đó, trong thời gian vừa qua, tình hình tội phạm trên địa bàn Thủ đô đã có nhiều diễn biến phức tạp, có xu hướng phát triển.

Theo số liệu thống kê của Công an thành phố Hà Nội về công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm từ năm 2011 đến 6 tháng đầu năm 2016 thì tổng số

vụ án hình sự đã khởi tố là 52.276 vụ (trung bình là 9.505 vụ/năm), khởi tố bị can là 87437 bị can (trung bình là 15898 bị can/năm); cụ thể như sau:

**BIỂU ĐỒ 1: KẾT QUẢ ĐIỀU TRA KHÁM PHÁ TỘI PHẠM
CỦA CÔNG AN THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

Nguồn: Công an Thành phố Hà Nội

Qua số liệu trên, có thể thấy số lượng các vụ án hình sự được phát hiện, điều tra, khám phá trên địa bàn thành phố Hà Nội tăng, giảm không đều. Tuy nhiên, từ số liệu trên có thể thấy tình hình tội phạm trên địa bàn thành phố Hà Nội trong cả khoảng thời gian trên nhìn chung có xu hướng giảm cả về số vụ và đối tượng bị khởi tố. Bên cạnh đó, trên địa bàn thành phố Hà Nội cũng xuất hiện nhiều vụ trọng án gây bức xúc trong dư luận quần chúng nhân dân. Do đó, có thể nhận thấy tình hình tội phạm đang diễn ra khá phức tạp không chỉ về chiều rộng mà còn cả về chiều sâu với những thủ đoạn hoạt động phạm tội tinh vi, xảo quyệt cũng như cách hành động mang tính liều lĩnh, tàn bạo, bất chấp tất cả. Những vấn đề đó đã làm ảnh hưởng rất lớn đến quá trình phát triển của Thủ đô Hà Nội. Đi liền với diễn biến của tình hình tội phạm thì Công an thành phố Hà Nội với vai trò chủ công của mình cùng với các đơn vị chức năng và nhân dân đã phát huy sức mạnh tổng hợp, tổ chức đấu tranh, khám phá nhiều băng ổ nhóm

tội phạm, nhiều đối tượng phạm tội nguy hiểm, góp phần giữ vững ổn định an ninh quốc gia và giữ gìn trật tự an toàn xã hội.

Trong thời gian qua, cấp ủy Đảng và chính quyền Thành phố Hà Nội đã chỉ đạo chặt chẽ, triển khai sâu rộng trong quần chúng nhân dân, tạo ra thế trận an ninh nhân dân phòng ngừa và trấn áp mạnh mẽ các loại tội phạm. Trong đó, với vai trò là lực lượng chủ công, nòng cốt, Công an thành phố Hà Nội đã tích cực triển khai đồng bộ nhiều biện pháp quyết liệt, đấu tranh và khám phá nhiều băng ỏ nhóm phạm tội, các đối tượng phạm tội nguy hiểm, các đối tượng truy nã. Trong đó, nhiều vụ án phức tạp, có nhiều tình tiết khó khăn nhưng đều được Công an thành phố Hà Nội điều tra làm rõ.

2.2. Tổ chức lực lượng và kết quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

2.2.1. Cơ cấu tổ chức bộ máy và cơ chế tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

Hiện nay, hệ thống tổ chức bộ máy của Công an thành phố Hà Nội được thực hiện theo đúng các quy định của pháp luật. Tính đến tháng 6/2016, Công an thành phố Hà Nội có 77 đầu mối, 614 đơn vị cấp đội, 177 phường, 16 thị trấn, 34 đồn và 2 trạm Cảnh sát. Trong đó, lực lượng tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội được tổ chức phân cấp cụ thể như sau:

Ở cấp thành phố có Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra; Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội; Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ; Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy; Phòng An ninh điều tra và các phòng: Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội; Cảnh sát giao thông; Cảnh sát bảo vệ và hỗ trợ tư pháp; Kỹ thuật hình sự...

Do yêu cầu thực tế, Công an quận, huyện có thể tổ chức thành các đội: Điều tra Tổng hợp, Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội, Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ, Cảnh sát phòng, chống tội phạm

về ma túy, Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội, Cảnh sát giao thông - trật tự, An ninh nhân dân, Công an các phường, thị trấn, Công an xã, các trạm Cảnh sát nhân dân.

Hoạt động của các lực lượng này đặt dưới sự chỉ đạo trực tiếp của lãnh đạo Công an các cấp và có sự phối hợp trong công tác, thực hiện nhiệm vụ theo chức năng của các đơn vị này. Trong đó, địa bàn quận, huyện và phường, thị trấn, xã là nơi lực lượng Công an trực tiếp tiếp xúc với nhân dân, giải quyết những vấn đề an ninh trật tự, quyền và lợi ích hợp pháp của nhân dân khi có yêu cầu. Vì vậy, do tính chất địa bàn phức tạp về an ninh, trật tự mà biên chế lực lượng cho công an cấp quận, huyện, và phường, thị trấn, xã... cho phù hợp đảm bảo cho việc thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ đã được xác định và tình hình địa bàn.

Về tổ chức cán bộ trong bộ máy Cơ quan điều tra, số lượng cán bộ của Cơ quan điều tra của Công an thành phố Hà Nội đang phải thụ lý số lượng vụ án tương đối nhiều. Điều tra viên cao cấp chủ yếu là lãnh đạo cấp phòng, Công an cấp huyện và chỉ huy các đội nên phần lớn là làm công tác chỉ đạo và hướng dẫn án. Chỉ có 14 điều tra viên cao cấp là cán bộ thụ lý án, ngoài ra còn phải thực hiện công tác kiểm tra, hướng dẫn việc chấp hành pháp luật trong hoạt động điều tra, nghiên cứu thẩm định các hồ sơ vướng mắc; do đó, bình quân mỗi điều tra trong một năm thụ lý 3 vụ án và xử lý từ 5 đến 6 đơn. Đối với điều tra viên trung cấp, bình quân mỗi điều tra viên trong một năm phải thụ lý 16 vụ án và xử lý từ 15 đến 18 đơn. Đối với điều tra viên sơ cấp, bình quân mỗi điều tra viên phải thụ lý 14 vụ án và xử lý từ 10 đến 12 đơn. Đây thực sự là một khối lượng công việc rất lớn và tạo áp lực đối với mỗi điều tra viên. Số cán bộ chuyên trách thực hiện hoạt động thống kê, phân loại, chuyển đơn của Công an thành phố Hà Nội tính trung bình mỗi đơn vị trực thuộc có 1-2 cán bộ thực hiện các hoạt động này. Vì vậy, có thể thấy tổ chức biên chế của Công an thành phố Hà Nội không những thiếu về số lượng mà còn phải đảm nhiệm khối lượng công việc rất lớn.

Trong khi đó, trình độ của cán bộ, chiến sĩ làm công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác trong Công an thành phố Hà Nội lại không đồng đều. Số lượng cán bộ có trình độ, được đào tạo bài bản, có năng lực chuyên môn công tác còn ở mức khiêm tốn. Tỷ lệ cán bộ chiến sĩ có trình độ sơ học, trung học nghiệp vụ chưa cao, số cán bộ tuyển dụng ngành ngoài cũng đang được gia tăng nhiều cũng gây ra không ít khó khăn cho quá trình tổ chức thực hiện các hoạt động nghiệp vụ xác minh tin báo, tố giác về tội phạm. Công tác đào tạo, bồi dưỡng về trình độ nghiệp vụ điều tra còn ít, chưa đáp ứng được yêu cầu (mới chỉ có 354/2700 cán bộ làm công tác điều tra đi học 32 lớp bồi dưỡng thuộc Đề án đào tạo nâng cao trình độ cán bộ Cơ quan điều tra các cấp).

Thực hiện quy định của Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC, Công an thành phố Hà Nội đã tổ chức tiếp nhận theo đúng quy trình với cơ chế linh hoạt, đảm bảo kịp thời cho hoạt động phòng, chống tội phạm, cụ thể là:

- Hàng ngày, tại trụ sở của các đơn vị điều tra đều bố trí lực lượng trực ban thường trực, tiếp nhận 24/24 đơn thư, tin báo, tố giác về tội phạm. Đồng thời, phân công Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thành phố có trách nhiệm theo dõi, quản lý, tổng hợp tình hình, kết quả công tác tiếp nhận, phân loại tin báo, tố giác về tội phạm trên toàn địa bàn thành phố.

- Các tin báo, tố giác về tội phạm sau khi được trực ban tiếp nhận sẽ được các đơn vị trực thuộc Cơ quan điều tra tập hợp và đề xuất lãnh đạo phân công cán bộ xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

- Đơn vị và cán bộ thuộc Cơ quan điều tra sau khi được phân công sẽ xây dựng kế hoạch, tổ chức tiến hành áp dụng các biện pháp khác nhau cả trình sát lẫn tố tụng để xác minh thông tin được nêu trong tin báo, tố giác về tội phạm. Sau khi đã xác minh, làm rõ các nội dung thông tin thì có báo cáo kết quả cho lãnh đạo để có cách thức giải quyết, lựa chọn 1 trong 2 quyết định khởi tố hay không khởi tố vụ án hình sự.

- Sau khi có kết quả, Cơ quan điều tra thông báo với Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp để xin ý kiến về cách thức giải quyết.

Như vậy, cơ chế tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội đã tuân thủ theo quy định của pháp luật cũng như các văn bản hướng dẫn của Bộ Công an về quy trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Cơ chế khép kín hoạt động nhanh chóng như trên là một trong những yếu tố thuận lợi cho quá trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội.

2.2.2. Thực trạng công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

2.2.2.1. Thực trạng công tác tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

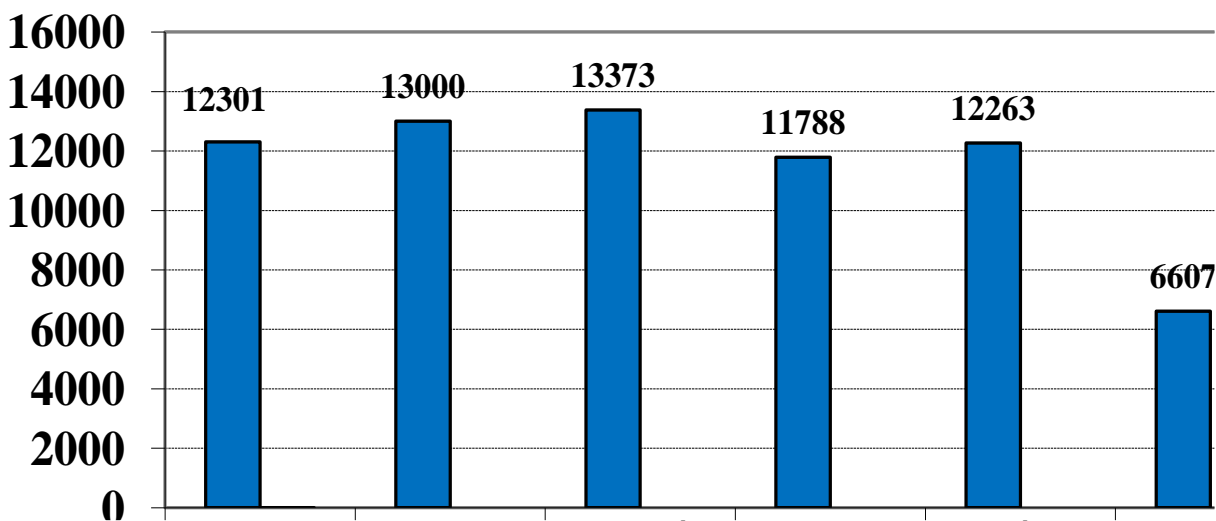
Nhận thức rõ vị trí và tầm quan trọng của tin báo, tố giác về tội phạm nên trong suốt thời gian qua, Công an thành phố Hà Nội đã tích cực triển khai cơ chế cũng như quy trình tiếp nhận thông tin một cách có hiệu quả, bảo đảm nhanh chóng, kịp thời.

Trước hết về công tác ban hành các văn bản hướng dẫn thực hiện quy trình tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm, Công an thành phố Hà Nội đã ban hành Quyết định số 482/2008/QĐ-CAHN ngày 26/12/2008 quy định về công tác quản lý, tiếp nhận, phân loại giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và đơn thư tố cáo trong tố tụng hình sự. Cụ thể Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thành phố có trách nhiệm theo dõi, quản lý, tổng hợp tình hình kết quả công tác tiếp nhận, phân loại tin báo, tố giác về tội phạm trên toàn địa bàn thành phố. Và sau khi có sự ra đời của Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC thì Công an thành phố Hà Nội đã ra Quyết định số 2024/QĐ-CAHN ngày 17/7/2015 ban hành Quy trình tiếp nhận giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố và khiếu nại, tố cáo trong tố tụng hình sự của Công an thành phố Hà Nội. Trên cơ sở các văn bản quy phạm pháp

luật, Công an thành phố Hà Nội đã tiến hành tổ chức các đợt tập huấn cũng như phổ biến các nội dung của văn bản pháp luật có liên quan tới toàn thể cán bộ, chiến sĩ. Đồng thời, tổ chức các đợt tập huấn chuyên sâu, các cán bộ chuyên trách về thống kê, phân loại được hướng dẫn cẩn thận, sử dụng các phần mềm để tập hợp thống kê có hiệu quả. Nhìn chung, đội ngũ cán bộ, chiến sĩ đã nhận thức đầy đủ, quán triệt sâu sắc các nội dung của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Việc cung cấp thông tin tội phạm của cá nhân, cơ quan, tổ chức có vai trò quan trọng trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm trên địa bàn thành phố Hà Nội. Các tin báo, tố giác về tội phạm thường đa dạng, nội dung phong phú trên nhiều lĩnh vực, nhiều thông tin cung cấp có giá trị cao phục vụ cho hoạt động điều tra khám phá các vụ án được nhanh chóng. Theo số liệu tổng kết công tác qua từ năm 2011 đến 6 tháng đầu năm 2016, Công an thành phố Hà Nội đã tiếp nhận số lượng tin báo, tố giác rất lớn: 69.332 tin báo, tố giác về tội phạm, trung bình trên 12.605 tin/năm, cụ thể như sau:

BIỂU ĐỒ 2: THỐNG KÊ HOẠT ĐỘNG TIẾP NHẬN TIN BÁO, TỐ GIÁC TỘI PHẠM CỦA CÔNG AN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Nguồn: Công an Thành phố Hà Nội

Trong đó, cơ cấu về số lượng và tỷ lệ các nguồn cung cấp thông tin về tội phạm cho Công an thành phố Hà Nội trong những năm qua như sau:

- Tổ giác của công dân: 57.545 tin, chiếm tỷ lệ 83%;
- Tin báo trên các phương tiện thông tin đại chúng: 4.160 tin, chiếm tỷ lệ 6%;
- Tin báo của cơ quan, tổ chức cung cấp: 3.467 tin, chiếm tỷ lệ 5%;
- Người phạm tội tự thú: 1.387 đối tượng, chiếm tỷ lệ 2%;
- Tin báo từ các nguồn khác: 2.773, chiếm tỷ lệ 4%.

Qua số liệu trên có thể nhận thấy, nguồn thông tin từ tin báo, tổ giác của công dân là chủ yếu, với số lượng tin lớn, chiếm tỷ lệ cao 83%. Các nguồn cung cấp còn lại chỉ chiếm tỷ lệ 17%. Điều này cũng phản ánh rõ nét, chân thực về thực trạng hoạt động tiếp nhận thông tin hiện nay. Khi mà quần chúng nhân dân là những người trực tiếp tham gia vào mọi hoạt động của cuộc sống, nắm bắt được nhiều thông tin, là những cá nhân bị ảnh hưởng nhiều nhất bởi những hoạt động của các đối tượng phạm tội. Do đó, khối lượng thông tin mà công dân tổ giác chiếm tỷ lệ cao nhất.

Qua khảo sát, nội dung các thông tin từ tin báo, tổ giác tội phạm được cơ quan Công an tiếp nhận đều phù hợp với chức năng, thẩm quyền của mỗi đơn vị. Các trường hợp tin báo, tổ giác không phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và thẩm quyền đều được chuyển về Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra để tập hợp, xin ý kiến chỉ đạo của lãnh đạo Công an thành phố Hà Nội. Hoạt động này diễn ra bảo đảm đúng với quy định của pháp luật.

Về chất lượng các tin báo, tổ giác về tội phạm, trong thực tế, để xác định như thế nào là tin có chất lượng, tin không có chất lượng. Tuy nhiên, thông qua việc kiểm tra, xác minh các tin báo, tổ giác có thể phân định được thế nào là tin có giá trị khởi tố, không khởi tố vụ án hình sự, tin báo trùng lặp, tin báo nặc danh, tin báo vu khống, sai sự thật. Vì vậy, qua đánh giá và khảo sát cán bộ trực tiếp tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác về tội phạm thì có thể nhận định một cách tương đối rằng các tin có giá trị, phản ánh đúng sự thật chiếm tỷ lệ cao, khoảng

từ 66% tổng số lượng tin; tin không có giá trị, tin báo vu khống, sai sự thật, chiếm tỉ lệ khoảng 24% ; số lượng tin báo trùng lặp về nội dung cũng có một tỉ lệ tương đối nhưng không nhiều, khoảng 10%.

Khảo sát thực trạng hoạt động tiếp nhận của Công an thành phố Hà Nội có thể được xem xét dưới các vấn đề cụ thể sau đây:

- *Đối với trường hợp công dân tố giác tội phạm*

Để phát huy tinh thần trách nhiệm của quần chúng nhân dân trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, trong thời gian qua, Công an thành phố Hà Nội đã tích cực tổ chức tuyên truyền, vận động, giáo dục các tầng lớp nhân dân cung cấp các thông tin, tin báo về tội phạm cho cơ quan Công an. Chính vì vậy, đối với trường hợp công dân tố giác tội phạm luôn được Công an thành phố Hà Nội quan tâm và thực hiện theo đúng quy định của pháp luật.

+ Trường hợp công dân trực tiếp đến trụ sở các đơn vị thuộc Công an thành phố Hà Nội để tố giác tội phạm đã được cán bộ trực ban hàng ngày chịu trách nhiệm tiến hành lập biên bản lấy lời khai theo đúng quy định, đồng thời có trách nhiệm cho công dân đọc lại các thông tin mà công dân đã trình bày, tố giác. Sau đó, công dân chịu trách nhiệm về lời khai của mình và ký tên vào biên bản. Ngoài ra, trường hợp cần thiết cán bộ trực ban cũng hướng dẫn công dân viết đơn tố giác tội phạm hoặc cán bộ có thể ghi âm, ghi hình.

Thông tin trong các trường hợp này chủ yếu phản ánh trực tiếp các vụ phạm pháp hình sự xảy ra, do những người bị hại đến trình báo bằng miệng. Số lượng các nguồn tin đến từ hình thức công dân phản ánh trực tiếp này chiếm tỉ lệ cao so với các hình thức khác. Theo thống kê, số lượng vụ việc được cung cấp với hình thức này chiếm tỷ lệ 24% trong tổng số tố giác về tội phạm.

+ Trường hợp công dân gửi đơn thư tố giác tội phạm: Công an thành phố Hà Nội đã tiến hành thực hiện đúng theo đúng quy định tại Quyết định số 1319/QĐ-BCA-C41 ngày 20/3/2015 của Bộ trưởng Bộ Công an về quy trình tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố trong Công

an nhân dân. Theo đó, trường hợp cán bộ trực ban nhận đơn thì đã tổ chức viết giấy biên nhận và giao cho người gửi văn bản giữ một bản.

Ngoài trường hợp công dân trực tiếp gửi đơn thì còn có trường hợp công dân gửi đơn thư qua đường bưu điện. Theo thống kê, số lượng tố giác, tin báo của công dân theo đường bưu điện có số lượng lớn, chiếm khoảng 53% trong tổng số tố giác về tội phạm. Điều này phản ánh đây là hình thức chiếm tỉ lệ cao nhất so với các hình thức khác mà công dân tố giác tội phạm. Đa phần tố giác của công dân thông qua hình thức này đều là các thông tin về tội phạm hoặc các đề nghị giải quyết các yêu cầu bức xúc của quần chúng nhân dân đối với các vấn đề về lợi ích của bản thân, cộng đồng bị xâm hại cần được giải quyết.

+ Trường hợp công dân tố giác thông qua quá trình công tác của cán bộ cơ quan điều tra. Thực tế hoạt động của cơ quan điều tra Công an thành phố Hà Nội thời gian qua theo quy định tại các văn bản quy phạm pháp luật là vừa đảm nhiệm hoạt động tố tụng hình sự vừa đảm nhiệm hoạt động trinh sát đấu tranh phòng, chống tội phạm. Do vậy, trong quá trình thực hiện hoạt động trinh sát, nắm tình hình, điều tra cơ bản trên các tuyến, địa bàn, lĩnh vực các điều tra viên, cán bộ của cơ quan điều tra thường xuyên nhận được các thông tin, tố giác của người dân cung cấp. Về nội dung thông tin thường là về các đối tượng truy nã, thông tin về các băng ổ nhóm tội phạm, và các thông tin có liên quan về tình hình tội phạm trên địa bàn. Do đó có thể nhận định đây là một kênh thông tin quan trọng để đấu tranh, phòng ngừa tội phạm, mà chủ yếu là do người dân cung cấp thông tin bằng miệng. Do vậy, quá trình thống kê, số lượng tin báo, tố giác từ hình thức này thường không được cập nhật. Tuy nhiên, qua khảo sát, phỏng vấn thì có thể nhận định tỷ lệ tin báo từ hình thức này chiếm tỷ lệ khoảng 3%.

+ Trường hợp công dân tố giác qua điện thoại: hiện nay, Công an thành phố Hà Nội đã thành lập đường dây nóng, cung cấp các số điện thoại để người dân kịp thời báo tin cho cơ quan chức năng khi phát hiện thấy các thông tin về tội phạm. Tuy nhiên việc tổ chức tiếp nhận các thông tin về tội phạm thông qua

số điện thoại chưa có cán bộ chuyên trách trực tiếp quản lý mà chỉ có sự kiêm nhiệm với cả chức năng trực ban hình sự. Bên cạnh đó, thống kê cho thấy số lượng tố giác về tội phạm được tiếp nhận qua hình thức điện thoại cũng chiếm số lượng không nhiều, khoảng 7%, tuy nhiên chủ yếu lại là những thông tin có tính chất cấp bách, khẩn cấp, cần được giải quyết, xử lý ngay.

+ Trường hợp công dân tố giác qua các hình thức khác: hộp thư điện tử, website. Nhằm đáp ứng sự bùng nổ thông tin và ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác phòng ngừa, đấu tranh tội phạm nên Công an thành phố Hà Nội đã tổ chức thành lập các hộp thư điện tử, các website trực tuyến nhằm kịp thời tiếp nhận và hỗ trợ người dân trong trường hợp tố giác, tin báo về tội phạm. Qua thống kê trong thời gian qua cho thấy, số lượng tin được tiếp nhận qua hình thức này chiếm tỷ lệ khoảng 2%. Tuy nhiên, cũng không thể không khẳng định, trong bối cảnh xã hội ngày càng phát triển như hiện nay thì việc tiếp nhận các thông tin trực tuyến, bằng các hoạt động điện tử như trên là hoàn toàn cần thiết và phù hợp.

- Tiếp nhận tin báo trên phương tiện thông tin đại chúng

Thông tin trên các phương tiện thông tin đại chúng trong giai đoạn vừa qua đã chứng tỏ vai trò vô cùng quan trọng đối với quá trình đấu tranh phòng chống tội phạm. Tỷ lệ các tin báo, tố giác về tội phạm được cung cấp bởi các phương tiện thông tin đại chúng là tương đối nhiều so với tổng số tin báo, tố giác tội phạm. Do đó, Công an thành phố Hà Nội đã tổ chức tiếp nhận tin báo trên các phương tiện thông tin đại chúng một cách có hiệu quả. Sau khi tiếp nhận, đã tiến hành tổ chức in sao bài báo, ghi âm, ghi hình và tổ chức trình bày bằng văn bản phù hợp với hình thức truyền tải của phương tiện thông tin đại chúng; đồng thời tổ chức vào sổ tiếp nhận để theo dõi kết quả xử lý, giải quyết.

- Tiếp nhận tin báo của cơ quan, tổ chức

Theo quy định của pháp luật, các tin báo này đều được đưa vào sổ tiếp nhận, theo dõi; đồng thời, cũng có thông báo về việc tiếp nhận cho cơ quan, tổ

chức gửi tin đến. Hoạt động này chủ yếu được tiến hành thông qua đường công văn, bưu điện và được tiếp nhận đầy đủ và nghiêm túc.

- Tiếp nhận tin báo của Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát trực tiếp phát hiện

Trong thực tế thực hiện hoạt động của mình, Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát có thể trực tiếp phát hiện các dấu hiệu, thông tin về tội phạm. Đặc biệt đối với những trường hợp đã rõ ràng về dấu hiệu tội phạm, thì qua quá trình xác minh cơ quan điều tra của Công an thành phố có thể tiến hành khởi tố vụ án hình sự mà không thông qua quá trình xử lý tin báo, tố giác như quy trình thông thường.

- Tiếp nhận tin báo người phạm tội tự thú

Đối với các trường hợp người phạm tội đến các đơn vị thuộc Công an thành phố Hà Nội tự thú thì được cán bộ điều tra hướng dẫn viết đơn tự thú, sau đó tiến hành lấy lời khai, lập biên bản về việc người phạm tội tự thú. Sau khi tiếp nhận thông tin người phạm tội tự thú, cán bộ tiếp nhận lập biên bản tiếp nhận người phạm tội theo mẫu. Quá trình các đối tượng đến tự thú đều được Cơ quan điều tra của Công an thành phố Hà Nội phân công cán bộ thụ lý, trực tiếp tiếp nhận, xem xét, xử lý theo đúng quy định của pháp luật.

Ngay sau khi tiếp nhận, Cơ quan điều tra của Công an thành phố Hà Nội đã tuân thủ các quy định của pháp luật và hướng dẫn cán bộ thực hiện việc tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm vào sổ tiếp nhận, tổ chức phân loại thông tin. Quá trình phân loại thông tin là một giai đoạn trong suốt quá trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Sau khi tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm cán bộ tiếp nhận đã bàn giao cho cán bộ chuyên trách hoặc kiêm nhiệm của Cơ quan điều tra của Công an thành phố Hà Nội làm công tác phân loại giải quyết và theo dõi tin báo, tố giác về tội phạm. Cán bộ phân loại tiến hành đóng dấu đơn thư, công văn đến và vào sổ “Tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố” theo mẫu TBTP3 ban hành kèm theo Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC.

Như vậy, quá trình tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội đã được tiến hành đúng quy trình theo quy định tại các văn bản quy phạm pháp luật. Thông tin được tiếp nhận đảm bảo nhanh chóng, phân loại rõ ràng, có tính thống nhất, gắn kết chặt chẽ của từng cá nhân đối với từng giai đoạn. Và kết thúc giai đoạn phân loại với việc ra các quyết định phân công cán bộ thụ lý xác minh, giải quyết, thông tin được chuyển sang một giai đoạn mới là hoạt động xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

2.2.2.2. Thực trạng công tác xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

Để xử lý tin báo, tố giác về tội phạm kịp thời, đạt hiệu quả cao, thông tin xử lý đúng theo chức năng nhiệm vụ của các đơn vị nghiệp vụ thì cần phải có những quy định rõ, cụ thể về phân cấp trong xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội. Thực tế, việc xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội được thực hiện như sau:

- Tin báo, tố giác về tội phạm kinh tế do lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ xác minh, xử lý

Đối với những tin báo, tố giác về tội phạm kinh tế đến với lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ thì lực lượng này tiến hành kiểm tra xác minh, xử lý. Lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ áp dụng các biện pháp nghiệp vụ theo quy định của pháp luật, của ngành Công an để kiểm tra, xác minh và đưa ra các kết luận. Nếu xác định có dấu hiệu tội phạm đến mức phải truy cứu trách nhiệm hình sự thì ra quyết định khởi tố vụ án, tiến hành một số hoạt động điều tra theo luật định và làm rõ, đồng thời có trách nhiệm trả lời cho các chủ thể báo tin biết.

- Tin báo, tố giác về tội phạm ma túy do lực lượng Cảnh sát phòng, chống tội phạm về ma túy xác minh, xử lý

Đối với các tin báo, tố giác về tội phạm ma túy thì lực lượng Cảnh sát phòng, chống tội phạm về ma túy tiến hành xác minh khi nhận được thông tin về

tội phạm ma tuý phải khẩn trương tiến hành kiểm tra, xác minh để có các kết luận chính xác về nguồn tin báo. Nếu xác định có dấu hiệu của hành vi phạm tội, cần thiết phải xử lý bằng hình sự thì báo cáo đề xuất với lãnh đạo ra quyết định khởi tố vụ án hình sự, tiến hành các hoạt động điều tra theo chức năng, nhiệm vụ của mình để làm rõ vụ án. Nếu các trường hợp chưa đến mức phải truy cứu trách nhiệm hình sự thì lập hồ sơ xử lý hành chính đúng theo quy định của pháp luật.

- Tin báo, tố giác về tội phạm hình sự, tệ nạn xã hội do lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội xác minh, xử lý

Tin báo, tố giác về tội phạm hình sự, tệ nạn xã hội đến với lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội thì lực lượng này trực tiếp tổ chức xác minh, bằng chức năng nhiệm vụ của mình sẽ tiến hành áp dụng tất cả các biện pháp để xác minh, kết luận tin một cách chính xác và xác định rõ có đủ yếu tố khởi tố hay không để ra các quyết định đúng theo quy định của pháp luật.

Thực tế cho thấy tình hình tội phạm trên lĩnh vực trật tự xã hội chiếm tỷ lệ rất cao trong các loại tội phạm, mặt khác lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội là đơn vị chủ công trong công tác đấu tranh trên mặt trận trật tự, an toàn xã hội. Trong lĩnh vực này thì lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội có vai trò nổi trội hơn các lực lượng khác và đây cũng là lĩnh vực mà quần chúng nhân dân quan tâm nhất, phần lớn các lượng thông tin về tội phạm tập trung cho lực lượng này, kể cả các thông tin không thuộc lĩnh vực của lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội. Do vậy, đối với lực lượng này cần phải có một đội ngũ cán bộ chuyên sâu trong lĩnh vực tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm để đáp ứng được yêu cầu cho công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm trong tình hình hiện nay trên địa bàn thành phố.

- Tin báo, tố giác về tội phạm xâm phạm hoạt động tư pháp do lực lượng Cảnh sát điều tra xác minh, xử lý

Đối với những tin báo, tố giác về tội phạm xâm phạm hoạt động tư pháp thường có liên quan đến cán bộ chiến sĩ Công an nhân dân, các cán bộ trong cơ

quan tư pháp... Đây là vấn đề hết sức phức tạp đòi hỏi phải thận trọng, chính xác và có những biện pháp xử lý phù hợp linh hoạt. Do vậy, đối với những tin này thường được Giám đốc giao trực tiếp cho Thanh tra Công an thành phố phối hợp với Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra đảm nhiệm kiểm tra, xác minh, báo cáo kết quả điều tra đến Giám đốc để có phương hướng xử lý phù hợp. Đây là vấn đề rất nhạy cảm, ảnh hưởng không chỉ đến uy tín của cán bộ, chiến sỹ bị tố giác mà còn ảnh hưởng đến cả lực lượng Công an thành phố, việc Giám đốc trực tiếp chỉ đạo là phù hợp với tình hình và quy định của pháp luật.

Ngoài ra, Công an các phường, thị trấn, các trạm Cảnh sát là lực lượng cơ sở nòng cốt để xác minh, giải quyết ban đầu đối với tin báo, tố giác về các loại vi phạm pháp luật hình sự, có những biện pháp xử lý hành chính phù hợp.

Nhìn chung việc phân cấp trong xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội đã đạt được những kết quả nhất định. Tuy nhiên trong quá trình thực hiện còn có những khó khăn, vướng mắc cả về chủ quan và khách quan tác động đến công tác xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Thực tế công tác xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo chức năng của Công an thành phố Hà Nội đã đạt được kết quả như sau:

BẢNG 1: THỐNG KÊ KẾT QUẢ KIỂM TRA, XÁC MINH TIN BÁO, TỐ GIÁC TỘI PHẠM CỦA CÔNG AN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Năm	Tổng số	Số kiểm tra, xác minh	Số có dấu hiệu vi phạm pháp luật
2011	12.301	10.433	4.993
2012	13.000	8.377	4.662
2013	13.373	8.619	5.444
2014	11.788	10.034	5.176
2015	12.263	8.928	4.215
6 tháng đầu năm 2016	6.607	4.587	2.235
Tổng số	69.332	50.978	26.725

Nguồn: Công an Thành phố Hà Nội

Qua bảng tổng hợp trên, có thể thấy với số lượng tin báo, tố giác về tội phạm khá lớn nhưng lực lượng Công an thành phố Hà Nội vẫn bảo đảm hoàn thành việc kiểm tra, xác minh tin báo, tố giác tội phạm của đạt tỷ lệ rất cao (73,5%). Trong đó, đáng chú ý là trong thời gian gần đây, tỷ lệ số tin báo, tố giác được xác minh, giải quyết ngày càng tăng, điều đó chứng tỏ công tác này đã được quan tâm sát sao, chấp hành nghiêm túc. Đồng thời, trong số tin báo, tố giác được kiểm tra, xác minh này thì tỷ lệ số tin có dấu hiệu vi phạm pháp luật cũng khá cao (52,4%). Đây là một tỷ lệ tương đối trong quá trình phát hiện, đấu tranh phòng, chống tội phạm. Điều này đã chứng minh được tính tích cực của công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm đối với công tác điều tra, khám phá các vụ án hình sự.

2.2.2.3. Thực trạng công tác phối hợp giữa Công an thành phố Hà Nội với các lực lượng chức năng khác trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm

- Phối hợp giữa các lực lượng Công an trên địa bàn

Để công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm trên địa bàn thành phố Hà Nội đạt hiệu quả đòi hỏi có sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng Công an trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Thực tế quá trình khảo sát trong thời gian qua đã cho thấy hoạt động phối hợp giữa các đơn vị được tiến hành trên các khía cạnh sau:

Đối với các lực lượng như Cảnh sát quản lý hành chính, Cảnh sát giao thông - trật tự, Cảnh sát thi hành án hình sự và hỗ trợ tư pháp, kỹ thuật hình sự thì quá trình phối hợp được diễn ra trong việc xác định thẩm quyền tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm. Trong thực tế, các lực lượng này cũng thường xuyên được tiếp nhận các tin báo, tố giác về tội phạm. Tuy nhiên, theo quy định các lực lượng này phải chuyển các thông tin này cho Cơ quan điều tra để tiến hành giải quyết theo quy định. Với việc chuyển thông tin này được các cơ quan tiến hành tương đối tốt và hầu hết các tin báo, tố giác đều được chuyển về cơ quan điều tra

để tiến hành kiểm tra, xác minh làm rõ. Công tác xác minh, xử lý các nội dung của thông tin, Cơ quan điều tra của Công an thành phố Hà Nội cũng cần sự tham gia hỗ trợ của các lực lượng này. Các lực lượng này trong trường hợp cần thiết có thể áp dụng ngay các biện pháp cấp bách như tổ chức bảo vệ hiện trường, cấp cứu nạn nhân, truy bắt tội phạm, khám nghiệm hiện trường, thu thập dấu vết, vật chứng, bảo vệ hiện trường hỗ trợ công tác điều tra cơ bản.

Tuy nhiên mối quan hệ này còn một số hạn chế như: việc xử lý thông tin còn chông chéo, tốn thời gian, kém hiệu quả; đường đi của thông tin còn vòng vèo, chậm trễ do vậy khi đến được Cơ quan điều tra để giải quyết đã bị hạn chế rất nhiều; một số lực lượng vẫn còn chưa làm hết trách nhiệm, đùn đẩy cho nhau dẫn đến những khó khăn nhất định.

- Phối hợp với Viện kiểm sát nhân dân

Thực tế cho thấy công tác kiểm sát việc tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm ngày càng đi vào nề nếp và có hiệu quả. Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội đã có nhiều biện pháp đổi mới, tăng cường công tác kiểm sát việc nắm, quản lý và xử lý tin báo, tố giác tội phạm của cơ quan điều tra và các cơ quan liên quan. Chú trọng việc xây dựng hồ sơ kiểm sát, kiểm sát trực tiếp việc tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Thông qua hoạt động kiểm sát, Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội ban hành nhiều bản kiến nghị yêu cầu cơ quan điều tra khắc phục vi phạm, đảm bảo việc giải quyết, xử lý tin báo, tố giác tội phạm được kịp thời, chính xác, không làm oan người vô tội, hạn chế thấp nhất việc bỏ lọt tội phạm.

Giữa Cơ quan điều tra Công an và Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội đã tiến hành ký quy chế phối hợp liên ngành trong tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Phần lớn các tin báo, tố giác tội phạm đều được tiếp nhận, phân loại, xử lý đầy đủ, đúng trình tự xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, có sự phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan điều tra và đơn vị kiểm sát điều tra cùng cấp. Trên cơ sở kết quả xác minh tin báo, tố giác về tội phạm, đã ban hành nhiều

quyết định không khởi tố; khởi tố vụ án hình sự và tiến hành điều tra, góp phần tích cực vào việc đấu tranh, phòng chống tội phạm, tạo lòng tin của quần chúng nhân dân.

- Đối với Tòa án nhân dân

Cơ quan điều tra của Công an thành phố Hà Nội đã thực hiện các nội dung của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo đúng thẩm quyền và chức năng. Tòa án nhân dân trong phạm vi của mình cũng chuyển các tin báo, tố giác về tội phạm cho Cơ quan điều tra, tuy nhiên tỷ lệ tin chiếm số lượng nhỏ. Ngay sau khi tiếp nhận các thông tin này, Cơ quan điều tra của Công an thành phố Hà Nội tổ chức xác minh, tiến hành giải quyết và thông báo kết quả giải quyết cho Tòa án nhân dân cùng cấp theo đúng quy định.

2.3. Nhận xét, đánh giá

2.3.1. Ưu điểm

Trong thời gian qua, Đảng ủy, lãnh đạo Công an thành phố đã luôn quan tâm tới hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Do đó, đã góp phần nâng cao nhận thức của cán bộ, chiến sĩ đối với hoạt động này. Các thông tin về tội phạm đã được tiếp nhận đầy đủ, kịp thời để không bỏ lọt tội phạm, qua đó giúp Công an thành phố Hà Nội hoàn thành nhiệm vụ được giao, góp phần giữ vững về chính trị và ổn định về trật tự an toàn xã hội trên địa bàn thành phố. Theo đó, công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm đã đạt được những ưu điểm nổi bật, cụ thể là:

- Công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội đã tổ chức tiếp nhận các thông tin về tội phạm một cách nhanh chóng, kịp thời, áp dụng các biện pháp và phương pháp xác minh, giải quyết phù hợp, đảm bảo các thông tin đều được xác minh làm rõ. Các tin báo, tố giác về tội phạm có dấu hiệu của tội phạm hình sự được kịp thời khởi tố, điều tra theo đúng quy định của pháp luật. Điều đó đã chứng minh cho sự cố gắng, tích cực của đội

ngũ cán bộ Công an thành phố Hà Nội trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

- Đã tổ chức tốt việc thực hiện quy trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo quy định của các văn bản quy phạm pháp luật và các văn bản hướng dẫn của Bộ Công an. Công an thành phố Hà Nội đã tổ chức quán triệt tốt, đầy đủ đến toàn bộ các đơn vị trực thuộc, tổ chức tập huấn đầy đủ, toàn diện, cụ thể về các yêu cầu có liên quan đến công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Đồng thời, xây dựng những quy trình và cơ chế dựa trên cơ sở các quy định của pháp luật để bảo đảm hiệu quả, kịp thời và chất lượng cho công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Điều đó được chứng tỏ qua số liệu tổng kết của các năm, hiệu quả xử lý tin báo năm sau cao hơn năm trước, chất lượng thông tin cung cấp có nhiều giá trị cho công tác đấu tranh, phòng chống tội phạm.

- Phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc được quan tâm xây dựng và phát triển rộng khắp tại các địa bàn dân cư, các cơ quan, doanh nghiệp... đã tạo được sự ủng hộ, tham gia đông đảo của quần chúng nhân dân trong công tác bảo đảm an ninh, trật tự và đấu tranh phòng, chống tội phạm. Quần chúng nhân dân thành phố Hà Nội luôn tích cực trong hoạt động tố giác tội phạm, cung cấp nhiều thông tin về tội phạm cho Công an thành phố xác minh, điều tra, xử lý.

2.3.2. Hạn chế

Qua khảo sát trong thời gian qua, công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm trên địa bàn thành phố Hà Nội vẫn còn tồn tại một số mặt hạn chế, cụ thể là:

- Việc tiếp nhận tin báo, tố giác được tiến hành qua nhiều nguồn như đã phân tích ở trên, tuy nhiên đối với nguồn thông tin do công dân đến tố giác trực tiếp vẫn còn bị hạn chế. Một số cán bộ trực ban tiếp nhận còn chưa nhận thức đúng về ý nghĩa và vị trí của tin báo, tố giác về tội phạm nên tiếp nhận còn qua loa, đại khái, nhiều vụ việc không hỏi chi tiết, khai thác hết các nội dung mà

công dân cung cấp. Việc bố trí một số cán bộ có năng lực yếu, trình độ nghiệp vụ chưa cao vào công tác trực ban hình sự khiến hiệu quả nội dung tiếp nhận chưa được như mong muốn.

- Công tác thống kê, phân loại, theo dõi quản lý tin báo, tố giác về tội phạm còn chưa được đưa vào quy chuẩn, thống nhất. Tình trạng các số liệu thống kê về tin báo chưa được cập nhật, thể hiện rõ các thông tin còn diễn ra thường xuyên. Việc tổng hợp các số liệu còn mang tính hình thức, đối phó, vẫn còn tình trạng nhiều đơn vị gửi tin báo, tố giác về tội phạm đến Cơ quan điều tra Công an thành phố Hà Nội để giải quyết theo thẩm quyền song quá trình lưu giữ, bảo quản lại không cẩn thận, dễ thất lạc công văn, hoặc công văn không được chuyển đến đúng đơn vị có thẩm quyền giải quyết. Việc phân loại tin báo, tố giác về tội phạm còn có sự nhầm lẫn với đơn thư khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh giữa vi phạm hành chính, dân sự và vi phạm pháp luật hình sự.

- Khoảng thời gian để xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo đúng quy định của pháp luật trong nhiều trường hợp chưa được Cơ quan điều tra Công an thành phố Hà Nội tuân thủ. Theo quy định của Bộ luật tố tụng hình sự 2003 thì khoảng thời gian để xác minh là 20 ngày hoặc không quá tối đa là 2 tháng. Song thực tế, nhiều tin báo có nội dung phức tạp, nhiều đối tượng, nhiều tình tiết đòi hỏi khoảng thời gian xác minh lâu hơn hoặc cũng có trường hợp khi xác minh rõ các nội dung thì chưa rõ được bản chất vụ việc do đó còn dễ xảy ra tình trạng dậm dera, lúng túng khi ra kết luận xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

- Việc phối hợp giữa tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, kiến nghị khởi tố chưa chặt chẽ từ khâu quản lý chuyên, giao nhận, thông báo kết quả xử lý theo đúng thời hạn, quy trình được quy định tại các văn bản quy phạm pháp luật dẫn đến công tác quản lý, theo dõi, kiểm tra, báo cáo thống kê chưa được chính xác. Một số tin báo, tố giác về tội phạm sau khi thụ lý, chỉ có kế hoạch xác minh mà không phân công cán bộ, điều tra viên xác minh; không xác minh; kéo dài thời hạn xác minh. Nhiều tin báo, tố giác đã quá thời hạn xác

minh hoặc đã kết thúc xác minh nhưng không ra quyết định khởi tố hoặc không quyết định khởi tố mà chuyển Công an địa phương xử lý sau đó không nhận được thông báo kết quả xử lý, do đó không theo dõi được kết quả xử lý. Một số trường hợp, kết quả xác minh sơ sài, chưa triệt để, xếp lưu hồ sơ, không có phương án xử lý. Có những trường hợp kết quả xác minh đã rõ dù xác định không có dấu hiệu tội phạm, nhưng không ra quyết định không khởi tố vụ án hình sự hoặc xác định có dấu hiệu tội phạm nhưng chậm ra quyết định khởi tố vụ án hình sự.

- Quan hệ phối hợp kiểm sát - điều tra của Cơ quan điều tra Công an thành phố Hà Nội chưa thường xuyên, liên tục, triệt để, theo đúng quy định của pháp luật. Qua kiểm sát hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát đã phát hiện và kiến nghị các giải pháp khắc phục nhưng không kiên quyết, yêu cầu khắc phục, tổ chức rút kinh nghiệm kịp thời. Bên cạnh đó, Cơ quan điều tra Công an thành phố Hà Nội cũng còn một số hạn chế khác như: không gửi thông báo kết quả thụ lý, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm, quyết định không khởi tố vụ án hình sự cho Viện kiểm sát theo đúng quy định, thời hạn. Một số tin báo, tố giác phức tạp, có vướng mắc về quan điểm xử lý nhưng không được trao đổi thống nhất với Viện kiểm sát để xử lý triệt để.

2.3.3. Nguyên nhân hạn chế

Qua quá trình nghiên cứu, khảo sát, đánh giá thực trạng có thể rút ra những nguyên nhân khách quan và chủ quan của những tồn tại nêu trên cụ thể như sau:

- Nhận thức của một bộ phận cán bộ Công an thành phố Hà Nội vẫn còn những hạn chế nhất định. Việc nhận thức cho rằng hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm không quan trọng, không có nhiều ý nghĩa to lớn đối với công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm đã dẫn đến những hạn chế tồn tại như: bố trí cán bộ bị kỷ luật làm công tác trực ban tiếp nhận tin báo, tố giác; cán bộ làm công tác tổng hợp thông kê tin báo, tố giác về tội phạm không quan tâm,

sâu sát với công việc. Với tư duy chủ quan, mang nặng tính ý chí cá nhân cho rằng đây là một hoạt động ít quan trọng, không mang tính chất nghiệp vụ đã ảnh hưởng đến quá trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

- Cơ sở vật chất, đội ngũ cán bộ thực hiện công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm không được đáp ứng đầy đủ. Số lượng cán bộ không đủ để thực hiện các nội dung hoạt động có liên quan, hệ thống trang thiết bị, máy móc và công cụ chưa được trang bị xứng tầm với khối lượng tin báo, tố giác cần tiếp nhận. Do đó, trong thực tế triển khai các nội dung hoạt động tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm gặp nhiều khó khăn.

- Quá trình thực hiện hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội tuân thủ đầy đủ các quy định của pháp luật, tuy nhiên trên thực tế hiện nay, các quy định của pháp luật đối với vấn đề tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm còn chưa được hoàn thiện. Các quy trình cũng như danh mục các loại tin để phân loại chưa được tập hợp nghiên cứu đầy đủ, chưa được quy định rõ ràng, cụ thể. Một số vướng mắc có liên quan đến quy định của tổ tụng hình sự như về thời hạn xử lý tin báo, tố giác về tội phạm còn nhiều bất cập, chưa rõ ràng, gây lúng túng cho quá trình tổ chức thực hiện.

- Việc tổ chức quy trình cũng như xây dựng cơ chế tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm còn nhiều hạn chế cũng ảnh hưởng không nhỏ đến quá trình thực hiện các hoạt động. Do quy định của pháp luật cho phép có nhiều nguồn tin báo, tố giác khác nhau vì vậy, quá trình từ khâu tiếp nhận các nguồn cho đến đưa vào giải quyết, xác minh và ra kết quả, gửi kết quả đòi hỏi phải có sự phối hợp nhịp nhàng. Song cơ chế để thực hiện quy trình này chưa được hoàn thiện, nhiều cơ chế còn chồng chéo lên nhau. Do đó, hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác này đôi lúc ở tình trạng lúng túng, hình thức chủ yếu mang tính chất đối phó, chưa thực sự phát huy vai trò của vấn đề này trong công tác đấu tranh phòng chống tội phạm.

- Việc áp dụng các biện pháp nghiệp vụ chưa được tiến hành đúng mức và có hiệu quả là một trong những nguyên nhân dẫn đến những hạn chế của công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Đặc biệt là đối với địa bàn cơ sở, địa bàn giáp ranh, một số đơn vị thuộc Công an thành phố Hà Nội vẫn còn phối hợp chưa chặt chẽ với lực lượng chức năng quản lý trên các địa bàn này.

- Cơ chế phối hợp giữa Công an thành phố Hà Nội và Viện kiểm sát còn chưa được nhịp nhàng và thống nhất. Điều này chính là nguyên nhân dẫn đến tình trạng cả 2 cơ quan không thống nhất được phương án xử lý đơn thư, Viện kiểm sát không nhận được quyết định phân công điều tra viên thụ lý đơn thư, không kiểm sát được hết các tin báo, tố giác về tội phạm.

Kết luận chương 2

Ở Chương 2 của luận văn, tác giả đã tập trung đi sâu nghiên cứu những vấn đề mang tính chất thực tiễn của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội; qua đó làm rõ những nội dung sau:

Đánh giá tình hình có liên quan đến công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội như đặc điểm địa bàn, diễn biến tình hình tội phạm và kết quả điều tra xử lý của Cơ quan chức năng trong thời gian qua. Trên cơ sở đó, luận văn đã tập trung đi sâu nghiên cứu thực trạng hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội như: khảo sát thực trạng cơ cấu tổ chức bộ máy và cơ chế hoạt động tiếp nhận, xử lý, giải quyết và kết quả xử lý tin báo, tố giác tội phạm. Cùng đó, luận văn cũng đi sâu nghiên cứu khảo sát mối quan hệ giữa các cơ quan chức năng trong tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm.

Trên cơ sở khảo sát, luận văn đã đánh giá ưu điểm, hạn chế của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội; chỉ ra nguyên nhân của những hạn chế. Đây là những đánh giá quan trọng, có tính chất cốt lõi, làm luận cứ khoa học cho việc đề ra những giải pháp khoa học, thực tiễn nâng cao hiệu quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội sẽ được trình bày tại Chương 3 của luận văn.

CHƯƠNG 3

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG TIẾP NHẬN, XỬ LÝ TIN BÁO, TỔ GIÁC TỘI PHẠM CỦA CÔNG AN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

3.1. Dự báo các yếu tố tác động đến hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tổ giác tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

3.1.1. Dự báo diễn biến của tình trạng tội phạm trên địa bàn thành phố Hà Nội

Hiện nay, tình hình thế giới và khu vực có nhiều biến động phức tạp tác động tiêu cực đến tình hình an ninh, trật tự của đất nước, trong khi đó nguy cơ khủng bố, phá hoại, bạo loạn vẫn còn tiềm ẩn. Các thế lực thù địch trong và ngoài nước vẫn chưa từ bỏ âm mưu chống phá Đảng và Nhà nước Việt Nam, chúng vẫn tiếp tục gia tăng thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình”, “cách mạng màu” và triệt để lợi dụng vấn đề dân chủ, nhân quyền, tự do tôn giáo, biểu tình... để gây sức ép đối với Đảng và Nhà nước ta về mọi mặt.

Thành phố Hà Nội là thủ đô, trung tâm chính trị, đầu tàu kinh tế của cả nước, đồng thời cũng là nơi tập trung các cơ quan nhà nước trung ương, sứ quán của các quốc gia và văn phòng đại diện của nhiều tổ chức quốc tế; do đó, tại Hà Nội thường xuyên diễn ra các sự kiện chính trị, các hoạt động chỉ đạo công tác đối nội, đối ngoại quan trọng của Đảng và Nhà nước. Vì vậy, thành phố Hà Nội luôn là địa bàn để các thế lực thù địch tập trung các hoạt động chống phá, đặc biệt là âm mưu kích động, lôi kéo người dân biểu tình, tập trung đông người gây rối trật tự công cộng. Thành phố Hà Nội luôn có sức hút đối với nhiều người dân ở các tỉnh, thành phố khác tập trung về Hà Nội làm cho mật độ dân cư ngày càng tăng. Trong khi đó, những tác động của việc suy thoái kinh tế thế giới, tình hình lạm phát, giá cả ngày càng tăng làm cho đời sống người dân ngày càng gặp nhiều khó khăn nên hoạt động của tội phạm và tệ nạn xã hội ngày càng có nhiều

diễn biến phức tạp; đặc biệt là tội phạm có yếu tố nước ngoài, tội phạm sử dụng công nghệ cao, tội phạm có tổ chức, tội phạm có tính côn đồ, hung hãn, sử dụng vũ khí nóng, chống người thi hành công vụ và các băng nhóm tội phạm ngoại tỉnh về địa bàn có chiều hướng gia tăng. Những tệ nạn xã hội trên địa bàn thành phố Hà Nội như buôn bán, tàng trữ trái phép chất ma túy, mại dâm, cờ bạc tiếp tục hoạt động với thủ đoạn tinh vi và chuyên nghiệp hơn...

Trong thời gian tới, các tội phạm giết người, cố ý gây thương tích do nguyên nhân xã hội như mâu thuẫn trong tranh giành đất đai, quyền thừa kế, trong sản xuất kinh doanh, trong các hoạt động xã hội khác có xu hướng gia tăng và diễn biến phức tạp. Đặc biệt, với việc xuất hiện và phát triển của loại tội phạm gây thương tích cho người khác và gây thương tích thuê với những thủ đoạn rất dã man có xu hướng phát triển.

Một số loại tội phạm như cướp có vũ khí, cướp giật, trộm cắp tài sản diễn biến ngày càng phức tạp, chúng hoạt động với những thủ đoạn vừa manh động vừa liêu lĩnh song lại rất tinh vi xảo quyệt, hoạt động theo băng, ổ, nhóm trên phạm vi rộng, gây nhiều khó khăn cho hoạt động phòng ngừa, đấu tranh chống các loại tội phạm này.

Các loại tội phạm về ma túy, nhất là tội phạm tàng trữ, vận chuyển, mua bán trái phép các chất ma túy, tổ chức sử dụng trái phép chất ma túy vẫn diễn biến phức tạp, gia tăng cả về số vụ lẫn tính chất nghiêm trọng của hành vi phạm tội, với những thủ đoạn rất tinh vi, xảo quyệt.

Các loại tội phạm tham ô, cố ý làm trái, trốn thuế, kinh doanh trái phép, đưa, nhận hối lộ, buôn lậu... đặc biệt là những tội phạm trong các lĩnh vực xuất, nhập khẩu, xây dựng cơ bản, tài chính, ngân hàng, hợp tác đầu tư, thương mại, quản lý và sử dụng đất đai, tuyển dụng lao động sẽ tăng về số vụ và tính chất nghiêm trọng.

Trong quá trình hội nhập phát triển kinh tế, chuyển giao công nghệ làm xuất hiện một số loại tội phạm có liên quan đến quyền bảo hộ những phát minh,

sáng chế, quyền tác giả, các loại tội phạm trong lĩnh vực thị trường chứng khoán, tội phạm sử dụng công nghệ cao... sẽ phát sinh, phát triển gây ra tình hình mất ổn định về trật tự xã hội.

Về thủ đoạn hoạt động và che dấu tội phạm, sẽ có xu hướng hoạt động có tổ chức, có sự móc nối của các đối tượng trong cơ quan Nhà nước, nhất là những cán bộ có chức, có quyền, với những đối tượng bên ngoài xã hội, người nước ngoài hoạt động phạm tội trong những lĩnh vực kinh tế trọng yếu, gây ra những thiệt hại rất nặng nề cho xã hội. Các đối tượng phạm tội sẽ khai thác triệt để những thành tựu khoa học kỹ thuật hiện đại, các phương tiện thông tin liên lạc, phương tiện in ấn hiện đại, sử dụng công nghệ cao để thực hiện tội phạm. Đặc biệt là sử dụng cả hình thức về pháp luật, quản lý kinh tế, kinh nghiệm hoạt động phạm tội để che dấu hành vi phạm tội, ngăn cản, gây khó khăn cho hoạt động điều tra xử lý.

Về địa bàn hoạt động, tội phạm tập trung ở các quận nội thành, nơi có các hoạt động xã hội, kinh tế, kinh doanh buôn bán sôi động, những địa bàn dân cư là điểm nóng về tình hình an ninh, những địa bàn giáp ranh, vùng ngoại thành, đặc biệt là những nơi đang đô thị hoá nhanh, nơi tập trung khu công nghiệp, các tuyến đường giao thông liên tỉnh như: Hà Nội - Hải Phòng - Bắc Ninh - Vĩnh Phúc để hoạt động tội phạm. Các tội phạm kinh tế sẽ xảy ra tập trung ở các lĩnh vực xuất nhập khẩu, ngân hàng, tín dụng, xây dựng cơ bản, thương mại dịch vụ, hợp tác đầu tư.

Về đối tượng hoạt động phạm tội, vẫn tập trung nhiều ở những người không có nghề nghiệp hoặc không ổn định, những đối tượng có tiền án, tiền sự có nhiều điều kiện thuận lợi để thực hiện tội phạm, những người có chức vụ, quyền hạn trong các cơ quan liên quan đến quản lý đất đai, tài chính, ngân hàng, quản lý hoạt động xuất, nhập khẩu, phê duyệt các dự án đầu tư, cấp giấy phép, cấp vốn.

Do đó, dự báo diễn biến tình trạng tội phạm trong thời gian tới trên địa bàn thành phố Hà Nội là hết sức phức tạp và có xu hướng gia tăng. Với tình hình đó, đặt ra cho lực lượng Công an thành phố Hà Nội nhiệm vụ, khó khăn trong công tác bảo đảm an ninh, trật tự, đấu tranh phòng, chống tội phạm nói chung và hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm nói riêng.

3.1.2. Dự báo các yếu tố khác tác động tới tình hình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

Trong thời gian tới, công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm của Công an thành phố Hà Nội sẽ bị tác động, ảnh hưởng, chuyển biến theo nhiều chiều cả về tích cực lẫn tiêu cực. Những tác động, ảnh hưởng này có thể được dự báo trên một số yếu tố cụ thể như sau:

- Số lượng tin báo, tố giác về tội phạm trong thời gian tới trên địa bàn thành phố Hà Nội sẽ ngày càng tăng lên. Bởi vì với sức mạnh của công nghệ thông tin hiện đại như hiện nay và trình độ dân trí ngày càng được tăng lên thì các thông tin được cung cấp ngày càng đa dạng và phong phú, với nhiều cách tiếp cận, kéo theo là số lượng tin báo, tố giác về tội phạm cũng sẽ tăng lên rất nhiều. Và không chỉ tăng lên về số lượng mà ngay cả chất lượng hay nội dung của tin báo, tố giác về tội phạm cũng sẽ phức tạp, đa dạng hơn. Những chuyển biến đó đòi hỏi lực lượng Công an thành phố Hà Nội phải nâng cao hiệu quả xử lý khối lượng các công việc đối với hoạt động tin báo, tố giác về tội phạm là rất lớn.

- Tình hình tội phạm có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường cũng đặt ra nhiều thách thức, khó khăn đối với công tác xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Bởi vì cơ cấu, diễn biến tội phạm có nhiều sự thay đổi cả về chất và lượng làm ảnh hưởng không nhỏ đến công tác xác minh, xử lý các nội dung thông tin liên quan đến tin báo, tố giác về tội phạm. Yếu tố này đòi hỏi lực lượng Công an thành phố Hà Nội phải tổ chức đồng bộ nhiều giải pháp bảo đảm hiệu quả để đáp ứng trước những chuyển biến của tình hình mới.

- Các văn bản quy phạm pháp luật cũng như các cơ chế tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm trong thời gian tới sẽ có một số thay đổi cũng ảnh hưởng trực tiếp đến hoạt động này của lực lượng Công an nói chung và Công an thành phố Hà Nội nói riêng. Đặc biệt là với việc Quốc hội đã thông qua Bộ luật hình sự năm 2015, Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015, Luật tổ chức cơ quan điều tra năm 2015 và các văn bản quy định chi tiết thi hành các luật, bộ luật này sẽ có hiệu lực trong thời gian sắp tới. Những yếu tố này dự kiến sẽ ảnh hưởng rất lớn đến công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an thành phố Hà Nội.

- Hiện tại và trong thời gian sắp tới, số lượng cán bộ của Công an thành phố Hà Nội làm công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và những cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện phục vụ sẽ vẫn còn nhiều hạn chế. Do đó, cán bộ làm công tác này cần được bổ sung cả số lượng và chất lượng để bảo đảm xử lý khối công việc ngày càng tăng; cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện cần phải được cung cấp đầy đủ, hiện đại để bảo đảm phục vụ có hiệu quả công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

Với những nội dung dự báo như trên, có thể thấy trong thời gian tới, lực lượng Công an thành phố Hà Nội sẽ phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức trong công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Vì vậy, đòi hỏi lực lượng Công an thành phố Hà Nội và các cơ quan chức năng cần phải tiến hành đồng bộ, thống nhất nhiều giải pháp hữu hiệu, tích cực để bảo đảm đáp ứng một cách chủ động và nâng cao hơn nữa hiệu quả hoạt động này trong thời gian tới.

3.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

3.2.1. Tiếp tục hoàn thiện các quy định pháp luật tạo cơ sở pháp lý vững chắc cho hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm

Các quy định về tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm đã được quy định tại Chương VIII của Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003 tạo cơ sở pháp lý

quan trọng cho hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm của các cơ quan chức năng nói chung, lực lượng Công an thành phố nói riêng. Tuy nhiên, mãi tới năm 2013, mới có văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh cụ thể và chi tiết nội dung hoạt động này (Thông tư liên tịch số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC) với những hướng dẫn cụ thể đã định hướng và tổ chức thực hiện rõ ràng các nội dung của tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Đồng thời, Bộ Công an và Công an thành phố Hà Nội cũng đã có những văn bản để hướng dẫn chi tiết, rõ ràng các quy định này. Tuy nhiên, quá trình khảo sát thực tiễn thi hành hoạt động này thấy vẫn còn tồn tại một số bất cập, hạn chế mà một trong những nguyên nhân chính là sự chưa tương thích, phù hợp giữa các quy định của văn bản quy phạm pháp luật với tình hình thực tế. Do đó, điều này đòi hỏi cần phải hoàn thiện, sửa đổi tích cực hơn nữa một số quy định của pháp luật có liên quan đến công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm như sau:

- Trước hết, về sửa đổi quy định thời gian xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Cần xem xét lại thời hạn xử lý, giải quyết của Cơ quan điều tra đối với tin báo, tố giác về tội phạm được quy định tại khoản 2 Điều 103 Bộ luật tố tụng hình sự 2003. Có thể nói vấn đề thời hạn xác minh 20 ngày hoặc tối đa là 02 tháng hiện nay đang đặt ra những khó khăn vô cùng lớn cho Cơ quan điều tra. Đặc biệt, với việc Viện kiểm sát giám sát thời hạn xác minh đòi hỏi Cơ quan điều tra phải tăng cường, khẩn trương gấp rút chạy theo nội dung xác minh. Vì vậy, đã xảy ra nhiều hạn chế như là số liệu về đơn thư, xác minh qua loa, sơ sài... Và theo quy định tại Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015, vấn đề gia hạn thời hạn xác minh đã được bổ sung tại khoản 2 Điều 147: thời hạn có thể gia hạn 01 lần nhưng không quá 02 tháng và do Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp phê chuẩn. Tuy nhiên, vẫn chưa có quy định thế nào là “nghiêm trọng, phức tạp”, do đó, cần phải có văn bản quy định chi tiết về vấn đề này để áp dụng thống nhất trong việc thi hành.

- Hiện nay hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật cũng chưa đề cập cụ thể và chi tiết về chế tài xử lý trong trường hợp Cơ quan điều tra vi phạm khoảng thời gian xác minh. Đây là một trong những yếu tố khiến cho một số điều tra viên có tâm lý dễ dãi, không có tinh thần tích cực trong hoạt động xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Và theo quy định tại Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015 đã bổ sung một số quyền hạn cho Viện kiểm sát trong việc xử lý trường hợp quá thời hạn xác minh tin báo, tố giác về tội phạm tại Điều 148 về tạm đình chỉ việc giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm. Tuy nhiên, vẫn chưa có quy định về chế tài xử lý trong trường hợp Cơ quan điều tra vi phạm khoảng thời gian xác minh, do đó, cần phải bổ sung quy định này vào trong các văn bản quy định chi tiết Bộ luật tố tụng hình sự.

- Xây dựng và ban hành quy chế bảo đảm bí mật, an toàn về tính mạng và sức khỏe của những người gửi tin báo, tố giác về tội phạm cũng như những người thân của họ. Tiến tới xây dựng một văn bản quy phạm pháp luật về bảo vệ người tố giác tội phạm, bảo vệ người làm chứng nói chung. Đồng thời, cũng nên xây dựng cơ chế về việc khen thưởng nhằm động viên, khuyến khích nhân dân, cơ quan, tổ chức tích cực cung cấp tin báo, tố giác về tội phạm, đồng thời cũng quy định cụ thể nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan, tổ chức và công dân trong việc cung cấp tin báo, tố giác về tội phạm.

- Xem xét việc bổ sung quyền hạn, chức năng cho đội ngũ cán bộ điều tra công tác tại các cơ quan điều tra nhưng chưa đủ điều kiện bổ nhiệm điều tra viên được tham gia xác minh các tin báo, tố giác về tội phạm đơn giản, rõ ràng nhằm giảm bớt khối lượng công việc cho điều tra viên để tạo điều kiện cho đội ngũ cán bộ của Cơ quan điều tra có điều kiện tập trung xử lý các vụ việc với các tin báo, tố giác phức tạp.

- Xem xét bổ sung quy định của pháp luật tố tụng hình sự về kết quả xác minh tin báo, tố giác về tội phạm. Theo quy định của pháp luật, hết thời hạn giải quyết, cơ quan điều tra phải ra một trong hai kết luận khởi tố hay không khởi tố

vụ án hình sự. Tuy nhiên, thực tế hiện nay có nhiều tin báo, tố giác về tội phạm khi kết thúc thời hạn xác minh không thể đưa ra được một trong hai phương án trên bởi những tình tiết của vụ việc còn nhiều tranh cãi, phụ thuộc vào nhiều yếu tố như kết luận giám định, giá trị tài sản, định tính một số hậu quả nghiêm trọng. Do vậy, nên cần thiết bổ sung thêm phương án cho kết quả xử lý tin báo, tố giác về tội phạm là *quyết định tạm đình chỉ*. Và tại Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015 đã bổ sung thêm một điều quy định về tạm đình chỉ việc giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm (Điều 148) đối với 2 trường hợp: đã trưng cầu giám định, yêu cầu định giá tài sản, yêu cầu nước ngoài tương trợ tư pháp nhưng chưa có kết quả; hoặc đã yêu cầu cơ quan, tổ chức, cá nhân cung cấp tài liệu, đồ vật quan trọng có ý nghĩa quyết định đối với việc khởi tố hoặc không khởi tố vụ án nhưng chưa có kết quả. Tuy nhiên, để có thể áp dụng thống nhất các quy định này cần phải có văn bản quy định chi tiết về tính có căn cứ và hợp pháp của các trường hợp tạm đình chỉ việc xử lý tin báo, tố giác tội phạm.

3.2.2. Xây dựng và hoàn thiện quy trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo chức năng của Công an thành phố Hà Nội

Ngày 17/07/2015, Công an thành phố Hà Nội đã ban hành Quyết định số 2024/QĐ-CAHN quy trình tiếp nhận giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố và khiếu nại, tố cáo trong tố tụng hình sự. Tuy nhiên, nhìn nhận khách quan, thông qua quá trình đánh giá thực trạng hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội đòi hỏi cần tiếp tục tiến hành xây dựng và hoàn thiện một cách thống nhất hơn nữa quy trình tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm với các vấn đề sau:

- Cần xây dựng đầu mối vừa có chức năng tiếp nhận, vừa có chức năng tập hợp, phân loại và thống kê về các tin báo, tố giác về tội phạm. Hiện nay Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thành phố Hà Nội đang là đơn vị chịu trách nhiệm chính cho hoạt động này, tuy nhiên, với các tin báo, tố giác về các cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra thì lại gửi các

số liệu cho Văn phòng Công an thành phố tập hợp và thống kê, gây khó khăn cho quá trình tiếp nhận và xử lý. Thông tin về tội phạm có thể đưa đến hai hay nhiều chủ thể nhận tin nhưng cuối cùng các thông tin đó phải do một đầu mối quản lý để tạo thuận lợi cho công tác chỉ đạo. Do đó, nên quy hoạch và xây dựng một đầu mối tiếp nhận thông tin duy nhất.

- Nên nghiên cứu và xây dựng trung tâm tiếp nhận thông tin của công dân như mô hình của các quốc gia phát triển, hình thành một số điện thoại chung, một hộp thư điện tử chung, một website chung để kết nối các tin báo, tố giác về tội phạm (bao gồm cả tin báo tố giác tội phạm 113; tin báo cháy 114; tin báo cấp cứu 115). Trung tâm này sẽ kết nối các mạng điện thoại trên, thuận lợi cho quá trình tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm, nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa, phát hiện tin báo, tố giác tội phạm.

- Quá trình tổ chức xác minh: việc quy định chỉ điều tra viên mới được phân công xác minh như hiện nay tương đối hạn chế hoạt động của các cán bộ điều tra khác. Do đó, nên phân công theo hướng không chỉ điều tra viên mà ngay cả các cán bộ thuộc Cơ quan điều tra cũng được tổ chức tiến hành xác minh tin báo, tố giác về tội phạm.

Đối với các đơn vị trực thuộc Công an thành phố Hà Nội, đặc biệt là Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra nên tổ chức thành lập các tổ về tin báo, tố giác về tội phạm chịu trách nhiệm quản lý, theo dõi, phân loại đối với hoạt động này. Như vậy, khi tiến hành các nội dung của hoạt động này lãnh đạo Công an thành phố Hà Nội sẽ nắm bắt được sát sao, theo dõi kịp thời, có chỉ đạo áp dụng biện pháp phù hợp đối với các vụ việc phức tạp.

- Về quá trình thông báo kết quả xác minh tin báo, tố giác về tội phạm: cần chú ý nâng cao hơn nữa quá trình thông báo cho kết quả cho Viện kiểm sát và đặc biệt là các chủ thể cung cấp tin. Khi đã có kết quả xác minh thì bộ phận được giao trực tiếp tổ chức thực hiện phải có thông báo bằng văn bản cụ thể cho các chủ thể cung cấp tin biết, đồng thời vào sổ theo dõi. Do đó, cần thiết nghiên

cứu cập nhật việc thông báo kết quả bằng việc ứng dụng công nghệ thông tin để bảo đảm việc tiết kiệm, hiệu quả, nhanh chóng.

- Xây dựng hệ thống các sổ sách, các mục phân loại tin báo một cách cụ thể và chi tiết đảm bảo việc theo dõi, phân loại tin báo, tố giác về tội phạm rõ ràng để khi cần thiết có thể tra cứu một cách nhanh chóng. Việc tổ chức báo cáo và tổng hợp cũng cần được tiến hành thường xuyên, hạn chế tránh các trường hợp báo cáo gian dối, số liệu ảo, đối phó với các cơ quan cấp trên.

- Tiếp tục hoàn thiện việc xây dựng các biểu mẫu nghiệp vụ về công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm đảm bảo đúng quy chuẩn, hiện đại, tiện lợi, góp phần tạo được tính thống nhất, quy củ cho hoạt động này.

- Tổ chức đánh giá, tổng kết thường xuyên về quy trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Trong trường hợp cần thiết, với những đặc thù của địa bàn trọng điểm, Công an thành phố Hà Nội có thể xây dựng những cơ chế phù hợp, quy trình nhanh gọn, hợp lý để bảo đảm việc tiếp nhận, xử lý thông tin về tội phạm có hiệu quả, nhanh chóng. Từ đó, tổ chức, đánh giá, rút ra bài học kinh nghiệm để nhân rộng mô hình.

3.2.3. Thống nhất nhận thức về vai trò và nội dung của công tác tổ chức, tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội

Việc nhận thức chưa đầy đủ, chưa chính xác làm giảm đi tính hiệu quả của hoạt động này đối với công tác phát hiện, đấu tranh phòng, chống tội phạm. Do đó, trong thời gian tới, để nâng cao hơn nữa những mặt tích cực của công tác này, đòi hỏi cần quán triệt thống nhất tới toàn thể đội ngũ cán bộ của Công an thành phố Hà Nội về vị trí, nội dung và ý nghĩa của công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm triển khai thực hiện các biện pháp sau:

- Tăng cường hơn nữa công tác giáo dục nhận thức cho đội ngũ cán bộ, chiến sĩ Công an thành phố Hà Nội về vị trí và các nội dung của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Đây là hoạt động có định hướng của các cơ quan tiến hành tố tụng nhằm thu thập thông tin về các vụ phạm tội để sau đó

bằng các phương tiện và phương pháp cụ thể xử lý những thông tin này thành dữ liệu cho các chủ thể quản lý ra các quyết định, thực hiện các tác động chỉ đạo và điều hành. Việc thống nhất nhận thức cần phải được tiến hành thường xuyên và liên tục thông qua nhiều hình thức khác nhau. Cụ thể là tổ chức nhiều hơn nữa các buổi tập huấn chuyên đề, bồi dưỡng chuyên sâu về công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm đối với cán bộ, chiến sĩ đặc biệt là những cán bộ, chiến sĩ trực tiếp thực hiện hoạt động này của Công an thành phố Hà Nội.

- Tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động thanh tra, kiểm tra giám sát đối với hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội. Thường xuyên tổ chức kiểm tra các nội dung hoạt động, cơ chế xử lý cũng như kết quả giải quyết theo thời gian từ tháng cho đến quý và năm. Tăng cường tổng kết thực tiễn, phổ biến các văn bản pháp luật có liên quan kịp thời đến cán bộ làm công tác này, đảm bảo nhận thức được đúng đắn và đầy đủ các yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra trong mỗi giai đoạn. Bên cạnh đó, tích cực đẩy mạnh sự trao đổi, nghiên cứu giữa các cán bộ công tác thực tiễn và các nhà khoa học lý luận để thống nhất nhận thức, từ đó có biện pháp hành động phù hợp đối với công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo chức năng của cơ quan Công an.

- Công an thành phố Hà Nội cần định hướng cụ thể, giải pháp hữu hiệu nhằm nâng cao hơn nữa vị trí của công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm trong tổng thể các nội dung hoạt động của cơ quan, đơn vị. Theo đó, thường xuyên chấn chỉnh những sai lệch của đội ngũ cán bộ, chiến sĩ coi việc trực ban tiếp nhận tin báo là công việc đơn giản, ít quan trọng, có biện pháp kỷ luật nghiêm túc đối với cán bộ lơ là, thiếu tinh thần trách nhiệm và kịp thời khen thưởng đối với những cá nhân có thành tích xuất sắc trong công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Để từ đó, bản thân mỗi cán bộ, chiến sĩ nâng cao được ý thức trách nhiệm, năng lực công tác, nhận thức toàn diện và đúng đắn về nội dung của hoạt động này.

3.2.4. Sử dụng đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ để kịp thời tiếp nhận đầy đủ và xử lý nhanh chóng chính xác đúng quy định của pháp luật nhằm nâng cao hiệu quả công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm

Tội phạm ngày càng có xu hướng hoạt động theo băng, ổ nhóm, gây án liên tục trên địa bàn rộng với những thủ đoạn gây án và che dấu tội phạm tinh vi, xảo quyệt, giữ bí mật về quá trình chuẩn bị và thực hiện tội phạm. Do đó, để nâng cao hiệu quả công tác phát hiện, thu thập, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm cần phải tổ chức thực hiện tốt các biện pháp sau đây:

- Tổ chức thực hiện tốt hoạt động điều tra cơ bản, nhất là việc thu thập, hệ thống hóa thông tin, tài liệu, việc xác định đối tượng và tiến hành điều tra cơ bản của các lực lượng Công an. Quá trình thực hiện công tác điều tra cơ bản phải thường xuyên phối hợp chặt chẽ giữa các đơn vị, các hệ lực lượng và phải thực hiện đúng quy trình.

- Tăng cường xây dựng và sử dụng mạng lưới bí mật bảo đảm đủ về số lượng, bảo đảm về chất lượng, có cơ cấu hợp lý, nhất là trên tuyến và địa bàn trọng điểm.

- Tiếp tục thực hiện tốt công tác phát động quần chúng phát hiện, tố giác tội phạm trong phong trào toàn dân đoàn kết phòng, chống tội phạm, tích cực tố giác tội phạm. Công việc này phải được tiến hành thường xuyên, liên tục trên tất cả các địa bàn nhưng tập trung nhiều vào các địa bàn trọng điểm, phức tạp về an ninh, trật tự.

3.2.5. Tăng cường quan hệ phối hợp giữa các lực lượng Công an thành phố Hà Nội và các cơ quan khác trong tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm

- Đối với các lực lượng trong Công an thành phố Hà Nội

Cần quy định những cơ chế phối hợp cụ thể trong các nội dung hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm giữa trực ban hình sự và trực ban

các lực lượng khác. Do đó, cần tăng cường hơn nữa công tác phối hợp giữa các đơn vị này theo hướng như sau:

+ Tổ chức các cuộc họp giao ban chuyên đề về công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo quý, theo năm giữa các đơn vị. Trong đó, đặc biệt nhấn mạnh đến việc thường xuyên tổng kết các số liệu có liên quan đến tình hình công tác này và những khó khăn vướng mắc trong quá trình thực hiện để giải quyết kịp thời;

+ Xây dựng cơ chế phối hợp theo hướng quy định rõ cụ thể trường hợp tin báo, tố giác nào thì chuyển cho cơ quan điều tra để giải quyết, trường hợp nào thì do cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra giải quyết. Tránh tình trạng tất cả các tin báo, tố giác đều dồn về cơ quan điều tra, tạo khối lượng công việc lớn cho điều tra viên và cán bộ điều tra.

- Đối với Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp

Để làm tốt công tác phối hợp đòi hỏi các đơn vị phải thực hiện nghiêm túc và đầy đủ các quy định của pháp luật, đặc biệt là Quy chế số 03 ngày 15/7/2014 của liên ngành Cơ quan điều tra Công an thành phố Hà Nội và Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội.

Hai ngành nghiêm túc thực hiện chế độ thông tin, báo cáo việc tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố, phân loại ngay từ đầu tố giác tội phạm, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố, đảm bảo cho công tác thống kê báo cáo. Duy trì tổ kiểm tra liên ngành kiểm tra tại các đơn vị của Công an thành phố về công tác tiếp nhận và chuyển tin báo, tố giác về tội phạm. Tiếp tục nghiên cứu sửa đổi quy chế phối hợp về công tác này cho phù hợp với tình hình thực tiễn trên các địa bàn của thành phố Hà Nội.

3.2.6. Tăng cường đội ngũ cán bộ, bổ sung cơ sở vật chất của Công an thành phố Hà Nội phục vụ cho công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm

- Về công tác cán bộ

Công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm đòi hỏi huy động một đội ngũ cán bộ vừa nhiều về số lượng vừa bảo đảm chất lượng mới đáp ứng được khối lượng công việc khổng lồ. Do đó, Công an thành phố Hà Nội cần thiết phải đề xuất và tổ chức triển khai nhiều đổi mới về công tác cán bộ đảm bảo tổ chức thực hiện có hiệu quả các giải pháp sau:

+ Nghiên cứu, đề xuất bổ sung cán bộ, chiến sĩ chuyên trách làm công tác tiếp nhận tin báo, tố giác về tội phạm. Đội ngũ cán bộ được bổ sung cần thiết phải là những cán bộ được đào tạo bài bản, chính quy, có năng lực và trình độ tổng hợp.

+ Quan tâm hơn nữa đời sống và điều kiện làm việc của cán bộ, chiến sĩ khi thực hiện hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Công an Hà Nội cần phải có đề xuất với cơ quan cấp trên và thường xuyên quan tâm, có chế độ ưu đãi, chế độ làm việc phù hợp đối với lực lượng này.

+ Trong các ca trực ban hình sự của các đơn vị thuộc Công an thành phố Hà Nội cần phải cử những cán bộ có kinh nghiệm và giỏi về nghiệp vụ để xử lý các tình huống khẩn cấp kịp thời. Đặc biệt trong dịp nghỉ, lễ phải bảo đảm trực ban nghiêm túc và nhanh chóng tiếp nhận, xử lý các thông tin, tin báo, tố giác về tội phạm.

+ Thường xuyên cử cán bộ tham gia các lớp đào tạo, hội thảo khoa học, hội nghị chuyên đề, tập huấn chuyên sâu để tập nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực công tác. Đảm bảo đội ngũ cán bộ nắm chắc kiến thức về pháp luật, giỏi về nghiệp vụ và đáp ứng được với những thay đổi của công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm xảy ra trên thực tế.

- Về cơ sở vật chất

Bên cạnh công tác cán bộ, cần thiết phải nâng cao và đề xuất với các cơ quan chức năng quan tâm bổ sung kinh phí, phương tiện, trang thiết bị và các điều kiện cơ sở vật chất khác bảo đảm cho công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm đạt hiệu quả, cụ thể là:

+ Tăng cường trang bị cơ sở vật chất cho các đơn vị chiến đấu trong đó chú trọng đến các trang thiết bị trong hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

+ Đầu tư, trang thiết bị hạ tầng, hệ thống công nghệ thông tin nhằm xây dựng phần mềm tiếp nhận, phân loại, thống kê, tổng hợp của hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Việc đưa vào ứng dụng các phần mềm công nghệ thông tin vừa đảm bảo tiết kiệm về nhân lực, vừa chính xác, ít tốn kém thời gian, vừa bảo đảm thông tin được gửi đi nhanh chóng.

+ Trang bị đủ bộ đàm cho tất cả các đơn vị cơ sở, đảm bảo thuận tiện và nhanh chóng trong quá trình tiếp nhận các thông tin từ cơ sở, hoặc giúp cho quá trình triển khai các biện pháp xác minh thông tin được nhanh chóng, chính xác. Đồng thời trang bị đầy đủ các loại sổ sách giấy tờ, máy vi tính để phục vụ cho hoạt động tổ chức tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

+ Tăng cường hệ thống camera quan sát ở các điểm quan trọng về chính trị, văn hóa, kinh tế và các điểm phức tạp về an ninh, trật tự nhằm nhanh chóng thu thập các thông tin về tội phạm. Tiếp tục duy trì hộp thư điện tử, hệ thống các trang thông tin điện tử trực tuyến của Công an thành phố Hà Nội.

+ Nghiên cứu, triển khai xây dựng trung tâm hệ thống tổng đài tiếp nhận tin báo, tố giác qua điện thoại. Trên cơ sở nghiên cứu hệ thống mô hình tổng đài tiếp nhận phản ánh mọi thông tin của người dân, quy về một đầu mối để bảo đảm thông tin đi theo đường ngắn nhất, được xử lý nhanh chóng nhất.

Kết luận chương 3

Từ việc dự báo một số yếu tố tác động đến hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm của Công an thành phố Hà Nội, Chương 3 đã làm rõ những thuận lợi, khó khăn trong công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác của lực lượng Công an thành phố Hà Nội. Từ đó, đưa ra 06 giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội như: tiếp tục hoàn thiện các quy định pháp luật tạo cơ sở pháp lý vững chắc cho hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm; xây dựng và hoàn thiện thống nhất quy trình tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm theo chức năng của Công an thành phố Hà Nội; thống nhất nhận thức toàn diện vai trò và nội dung của công tác tổ chức, tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội; sử dụng đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ để kịp thời tiếp nhận đầy đủ và xử lý nhanh chóng chính xác đúng quy định của pháp luật nhằm nâng cao hiệu quả công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm; tăng cường gắn kết, xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng Công an thành phố Hà Nội và các cơ quan khác trong tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm; tăng cường đội ngũ cán bộ, bổ sung cơ sở vật chất của Công an thành phố Hà Nội phục vụ cho công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm.

KẾT LUẬN

Trong thời gian qua, lực lượng Công an thành phố Hà Nội đã tổ chức thực hiện nghiêm túc, duy trì vững chắc công tác bảo đảm an ninh, trật tự, an toàn xã hội trên địa bàn. Để giữ được sự ổn định đó là công sức, tâm huyết của nhiều cán bộ, chiến sĩ trong công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Đây là khâu mở đầu cho quá trình tiến hành các hoạt động tố tụng, tổ chức tiến hành áp dụng các biện pháp đấu tranh phòng ngừa khám phá tội phạm.

Do đó, việc thực hiện nghiên cứu vấn đề tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội có ý nghĩa vô cùng to lớn cả về lý luận và thực tiễn. Luận văn đã xây dựng, tổng hợp và thống nhất được nhiều vấn đề lý luận cũng như các cơ sở pháp lý có liên quan đến hoạt động này như: khái niệm, đặc điểm, nội dung hoạt động, ý nghĩa, mối quan hệ phối hợp giữa chủ thể của hoạt động này với các lực lượng có liên quan khác. Từ những vấn đề mang tính chất nền tảng này đã tổ chức khảo sát chi tiết, đánh giá khách quan hoạt động này trong thực tiễn chiến đấu. Luận văn đã khảo sát hệ thống cơ cấu tổ chức bộ máy, nội dung hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội. Trong đó, luận văn đã có những đánh giá chi tiết về quy trình tiếp nhận, số liệu, cơ cấu các nguồn tin, cũng như xem xét kết quả xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Qua đó, luận văn đã đi sâu tìm hiểu những ưu điểm, hạn chế của công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội. Từ đó, chỉ ra những nguyên nhân khách quan và chủ quan tác động đến những hạn chế này. Trên cơ sở đó, kết hợp với những dự báo về tình hình có liên quan, luận văn đã xây dựng và đưa ra những giải pháp hữu hiệu, tích cực nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của lực lượng Công an. Luận văn đã đưa ra 6 giải pháp có tính lý luận và thực tiễn nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm. Những giải pháp này có ý nghĩa quan trọng

đối với hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội.

Những vấn đề nêu trên đã được luận văn trình bày khoa học, và nghiêm túc dưới sự hướng dẫn nhiệt tình của người hướng dẫn khoa học tuy nhiên vẫn không tránh khỏi những hạn chế khách quan nhất định. Tuy nhiên, hy vọng rằng những kết quả mà luận văn đạt được sẽ đóng góp tích cực, hiệu quả cho công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm của Công an thành phố Hà Nội, phục vụ đắc lực cho công tác phát hiện, đấu tranh phòng, chống tội phạm và giữ vững sự ổn định về an ninh, trật tự của đất nước nói chung và thành phố Hà Nội nói riêng.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (1980), *Nghị Quyết số 31-NQ/TW ngày 2/12/1980 về công tác bảo vệ an ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội trong tình hình mới*, Hà Nội.
2. Bộ Chính trị (2004), *Nghị quyết số 40-NQ/TW ngày 08/11/2004 của Bộ Chính trị về nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác Công an trong tình hình mới*, Hà Nội.
3. Bộ Chính trị (2006), *Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X*, Nhà xuất bản Chính trị, Hà Nội.
4. Bộ Chính trị (2011), *Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI*, Nhà xuất bản Chính trị, Hà Nội.
5. Bộ Chính trị (2001), *Nghị quyết số 49/NQ-TW ngày 02/06/2005 của Bộ Chính trị về chiến lược cải cách tư pháp đến năm 2020*, Hà Nội.
6. Bộ Chính trị (2005), *Nghị quyết số 48/NQ-TW ngày 24/5/2005 của Bộ Chính trị về Chiến lược xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật Việt Nam đến năm 2010, định hướng đến năm 2020*, Hà Nội.
7. Bộ Công an (2000), *Từ điển bách khoa Công an nhân dân*, Nhà xuất bản Công an nhân dân, Hà Nội.
8. Bộ Công an (2007), *Chỉ thị của Bộ trưởng Bộ Công an ngày 10/01/2007 về công tác Công an năm 2007*, Hà Nội.
9. Bộ Công an (2007), *Quyết định số 1044/QĐ-BCA (C11) về phân công trách nhiệm và quan hệ phối hợp trong hoạt động điều tra của Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an các cấp*, Hà Nội.
10. Bộ Công an (2013), *Thông tư số 06/2013/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC hướng dẫn thi hành quy định của Bộ luật tố tụng hình sự về tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố*, Hà Nội.

11. Bộ Công an (2014), *Thông tư số 28/2014/TT-BCA ngày 07/7/2014 của Bộ trưởng Bộ Công an quy định về công tác điều tra hình sự trong Công an nhân dân*, Hà Nội.

12. Bộ trưởng Bộ Công an (2004), *Thông tư số 12/2004/TT-BCA(V19) ngày 23/9/2004 của Bộ trưởng Bộ Công an hướng dẫn thi hành một số quy định của Pháp lệnh Tổ chức điều tra hình sự năm 2004 của Công an nhân dân*, Hà Nội.

13. Bộ trưởng Bộ Công an (2015), *Quyết định số 1319/QĐ-BCA-C41 ngày 20/3/2015 của Bộ trưởng Bộ Công an về quy trình tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố trong Công an nhân dân*, Hà Nội.

14. Bộ Tư pháp (2006), *Từ điển Luật học*, Nhà xuất bản Từ điển Bách Khoa - Nhà xuất bản Tư pháp Hà Nội, Hà Nội.

15. Công an thành phố Hà Nội (2008), *Quyết định số 482/2008/QĐ-CAHN ngày 26/12/2008, quy định về công tác quản lý, tiếp nhận, phân loại giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và đơn thư tố cáo trong tố tụng hình sự*, Hà Nội.

16. Công an Thành phố Hà Nội (2015), *Quyết định số 2024/QĐ-CAHN ngày 17/07/2015, Quy trình tiếp nhận giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố và khiếu nại, tố cáo trong tố tụng hình sự của Công an thành phố Hà Nội*, Hà Nội.

17. Công an thành phố Hà Nội, *Báo cáo kết quả công tác phòng ngừa, đấu tranh chống tội phạm hình sự của Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội (từ năm 2011 đến tháng 6/2016)*, PC45 - Công an thành phố Hà Nội.

18. Công an thành phố Hà Nội, *Báo cáo tổng kết công tác nghiệp vụ cơ bản của Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội (từ năm 2011 đến tháng 6/2016)*, PC45 - Công an thành phố Hà Nội.

19. Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thành phố Hà Nội, *Báo cáo tổng kết công tác năm (từ năm 2011 đến tháng 6/2016)*, PC44 - Công an thành phố Hà Nội.

20. Đại học quốc gia Hà Nội (2007), *Giáo trình luật hình sự*, Nhà xuất bản Đại học quốc gia, Hà Nội

21. Phùng Thị Mai Hoa (2010), *Hoạt động của viện kiểm sát nhân dân Hà Nội trong tiếp nhận, kiểm sát việc giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố - Thực trạng và giải pháp*, luận văn thạc sĩ luật học, Chuyên ngành tội phạm học và điều tra tội phạm, Học viện Cảnh sát nhân dân, Hà Nội.

22. Học viện Cảnh sát nhân dân (2011), *Giáo trình luật hình sự* (phần chung), Hà Nội

23. Học viện Cảnh sát nhân dân (2013), *Giáo trình luật tố tụng hình sự*, Hà Nội

24. Trần Đình Khải (T7/2002), “Cần nhận thức đầy đủ và thực hiện đúng thẩm quyền và trách nhiệm của Viện kiểm sát nhân dân trong giải quyết khiếu nại, tố cáo và tiếp nhận các tin báo và tố giác tội phạm”, *Tạp chí Kiểm sát*, tr.52 – 56, Hà Nội.

25. Trần Văn Luyện (2006), “Một số giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác về tội phạm”, *Tạp chí Cảnh sát nhân dân*, tr 27-31, Nhà xuất bản Công an nhân dân, Hà Nội.

26. Nguyễn Duy Ngọc (2003), *Tiếp nhận và xử lý tin báo, tố giác về tội phạm và giải pháp nâng cáo của công an các quận huyện trên địa bàn thành phố Hà Nội*, luận văn thạc sĩ luật học, Chuyên ngành tội phạm học và điều tra tội phạm, Học viện Cảnh sát nhân dân, Hà Nội.

27. Hoàng Cương Quyết (2011), *Nâng cao hiệu quả công tác tiếp nhận, xử lý tin báo, tố giác tội phạm ma túy của lực lượng công an cơ sở trên địa bàn tỉnh Lai Châu*, luận văn thạc sĩ luật học, Chuyên ngành tội phạm học và điều tra tội phạm, Học viện Cảnh sát nhân dân, Hà Nội.

28. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (1999), *Bộ luật hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, Hà Nội.

29. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Pháp lệnh số 23/2004/PL-UBTVQH11 ngày 20/8/2004 về tổ chức điều tra hình sự*, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, Hà Nội.

30. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2003), *Bộ luật tố tụng hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, Hà Nội.

31. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2015), *Luật Công an nhân dân*, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, Hà Nội.

32. Nguyễn Tiến Sơn (2009), “Một số vướng mắc, bất cập và giải pháp nâng cao chất lượng công tác tiếp nhận, kiểm sát việc giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố hiện nay”, *Tạp chí kiểm sát*, (số 12-2009), tr10-15,21, Hà Nội.

33. Hoàng Kim Thái (2011), *Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tổ chức tiếp nhận, xử lý tố giác và tin báo về tội phạm của cơ quan Cảnh sát điều tra công an tỉnh Hải Dương*, luận văn thạc sĩ luật học, Chuyên ngành tội phạm học và điều tra tội phạm, Học viện Cảnh sát nhân dân, Hà Nội.

34. Trần Văn Trú (2007), *Thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức tiếp nhận, xử lý tố giác và tin báo về tội phạm của lực lượng Cảnh sát nhân dân tỉnh Bình Dương*, luận văn thạc sĩ luật học, Chuyên ngành tội phạm học và điều tra tội phạm, Học viện Cảnh sát nhân dân, Hà Nội.

35. Thủ tướng Chính phủ (1998), *Quyết định số 138/QĐ-TTg ngày 31/07/1998 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình quốc gia phòng, chống tội phạm*, Hà Nội.

36. Tổng cục thống kê Việt Nam (2014), *Báo cáo năm 2014 về diện tích, dân số, mật độ dân số năm 2014 phân theo địa phương*, Hà Nội.

37. Tổng cục Xây dựng lực lượng Công an nhân dân (2005), *Quyết định 10952/QĐ-X11(X13) ngày 24/12/2010 của Tổng cục trưởng Tổng cục Xây dựng*

lực lượng Công an nhân dân về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức của Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội, Hà Nội.

38. Tổng cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm, *Báo cáo tổng kết công tác năm (từ năm 2011 đến tháng 6/2016)*, Hà Nội.

39. Ủy ban thường vụ quốc hội (2004), *Pháp lệnh tổ chức điều tra hình sự năm 2004 sửa đổi bổ sung năm 2006, 2009*, Hà Nội.

40. Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội (2011, 2012, 2013, 2014, 2015), các báo cáo tổng kết công tác năm của Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội, Hà Nội.

41. Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội (2011, 2012, 2013, 2014, 2015), các báo cáo sơ kết chuyên đề công tác kiểm sát tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm của Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội, Hà Nội.

42. Viện kiểm sát nhân dân tối cao (2006), *Quy chế về công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo và kiểm sát việc giải quyết khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền của Viện kiểm sát (Ban hành kèm theo Quyết định số 59/206-QĐ-VKSNDTC-V7 ngày 06/2/2006 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao)*, Hà Nội.

43. Viện kiểm sát nhân dân tối cao (2006), *Thông tư liên tịch số 03/2006/TTLT/VKSNDTC-TTrCP-BCA-BQP hướng dẫn quan hệ phối hợp trong việc phát hiện điều tra, xử lý các vụ việc có dấu hiệu tội phạm do cơ quan thanh tra kiến nghị khởi tố*, Hà Nội.

44. Viện Ngôn ngữ học (2009), *Từ điển tiếng Việt*, Nhà xuất bản Đà Nẵng, Đà Nẵng.

45. Võ Khánh Vinh (2007), *Bình luận khoa học Bộ luật tố tụng hình sự*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.

46. Nguyễn Như Ý (chủ biên) (1998), *Đại từ điển tiếng Việt*, Nhà xuất bản Khoa học xã hội, Hà Nội.